

ЗАКОН за административните нарушения и наказания

Обн., ДВ, бр. 92 от 28.11.1969 г., изм., бр. 54 от 11.07.1978 г., доп., бр. 28 от 9.04.1982 г., в сила от 1.07.1982 г., изм. и доп., бр. 28 от 8.04.1983 г., в сила от 1.07.1983 г., изм., бр. 101 от 27.12.1983 г., доп., бр. 89 от 18.11.1986 г., изм. и доп., бр. 24 от 27.03.1987 г., изм., бр. 94 от 23.11.1990 г., бр. 105 от 19.12.1991 г., изм. и доп., бр. 59 от 21.07.1992 г., бр. 102 от 21.11.1995 г., бр. 12 от 9.02.1996 г., изм., бр. 110 от 30.12.1996 г., изм. и доп., бр. 11 от 29.01.1998 г., доп., бр. 15 от 6.02.1998 г., в сила от 1.01.1999 г. - изм., бр. 89 от 3.08.1998 г.; изм., бр. 59 от 26.05.1998 г., доп., бр. 85 от 24.07.1998 г., бр. 51 от 4.06.1999 г., изм. и доп., бр. 67 от 27.07.1999 г., в сила от 28.08.1999 г., доп., бр. 114 от 30.12.1999 г., в сила от 31.01.2000 г., изм., бр. 92 от 10.11.2000 г., в сила от 1.01.2001 г., бр. 25 от 8.03.2002 г., изм. и доп., бр. 61 от 21.06.2002 г., изм., бр. 101 от 29.10.2002 г., в сила от 1.01.2003 г., доп., бр. 96 от 29.10.2004 г., в сила от 30.11.2004 г., бр. 39 от 10.05.2005 г., в сила от 11.08.2005 г., изм. и доп., бр. 79 от 4.10.2005 г., изм., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 1.03.2007 г., бр. 33 от 21.04.2006 г., изм. и доп., бр. 69 от 25.08.2006 г., доп., бр. 108 от 29.12.2006 г., в сила от 29.12.2006 г., бр. 51 от 26.06.2007 г., изм., бр. 59 от 20.07.2007 г., в сила от 1.03.2008 г., изм. и доп., бр. 97 от 23.11.2007 г., изм., бр. 12 от 13.02.2009 г., в сила от 1.01.2010 г. (*) - изм., бр. 32 от 28.04.2009 г., бр. 27 от 10.04.2009 г., изм. и доп., бр. 10 от 1.02.2011 г., изм., бр. 33 от 26.04.2011 г., в сила от 27.05.2011 г., бр. 39 от 20.05.2011 г., доп., бр. 60 от 5.08.2011 г., бр. 77 от 4.10.2011 г., изм., бр. 19 от 6.03.2012 г., доп., бр. 54 от 17.07.2012 г., в сила от 17.07.2012 г., изм., бр. 77 от 9.10.2012 г., в сила от 9.10.2012 г., доп., бр. 17 от 21.02.2013 г., бр. 98 от 28.11.2014 г., в сила от 28.11.2014 г., бр. 107 от 24.12.2014 г., в сила от 1.01.2015 г., изм. и доп., бр. 81 от 20.10.2015 г., в сила от 21.11.2015 г., изм., бр. 76 от 30.09.2016 г., в сила от 30.09.2016 г., доп., бр. 101 от 20.12.2016 г., в сила от 21.01.2017 г., изм. и доп., бр. 63 от 4.08.2017 г., в сила от 5.11.2017 г., доп., бр. 101 от 19.12.2017 г., изм. и доп., бр. 20 от 6.03.2018 г., в сила от 6.03.2018 г., доп., бр. 38 от 8.05.2018 г., в сила от 8.05.2018 г., бр. 83 от 22.10.2019 г., бр. 94 от 29.11.2019 г., изм. и доп., бр. 13 от 14.02.2020 г., в сила от 14.02.2020 г., бр. 109 от 22.12.2020 г., в сила от 23.12.2021 г., изм., бр. 21 от 12.03.2021 г., бр. 25 от 29.03.2022 г., в сила от 29.03.2022 г., доп., бр. 51 от 1.07.2022 г., изм. и доп., бр. 80 от 19.09.2023 г., в сила от 31.03.2024 г., доп., бр. 84 от 6.10.2023 г., бр. 106 от 22.12.2023 г., в сила от 1.01.2024 г., бр. 39 от 1.05.2024 г., изм., бр. 79 от 17.09.2024 г., доп., бр. 50 от 20.06.2025 г., в сила от 20.06.2025 г., бр. 54 от 4.07.2025 г., изм. и доп., бр. 61 от 29.07.2025 г., в сила от 29.07.2025 г., бр. 64 от 5.08.2025 г., в сила от 7.09.2025 г., бр. 115 от 30.12.2025 г.

Сборник закони - АПИС, кн. 11/91 г., стр. 72; кн. 1/92 г., стр. 5; кн. 9/92 г., стр. 219; кн. 12/95 г., стр. 9; кн. 3/96 г., стр. 88; кн. 2/98 г., стр. 32; кн. 6/98 г., стр. 30; кн. 4/2002 г., стр. 9; кн. 7/2002 г., стр. 7; кн. 11/2002 г., стр. 9; кн. 11/2004 г., стр. 148; кн. 11/2005, стр. 152 том I/91 г., стр. 133

Библиотека закони - АПИС, т. 2, р. 2, № 20

(*) (Бел. ред. - относно влизането в сила на изменението на Закона за административните нарушения и наказания с ДВ, бр. 12 от 13.02.2009 г., виж Параграф единствен от Закона за допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДВ, бр. 32 от 2009 г.)

Глава първа

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) Този закон определя общите правила за административните нарушения и наказания, реда за установяване на административните нарушения, за налагане и изпълнение на административните наказания и осигурява необходимите гаранции за защита правата и законните интереси на гражданите и организациите.

Чл. 2. (1) Деянията, които съставляват административни нарушения, и съответните за тях наказания, се определят със закон или указ.

(2) Когато нарушението на закон или указ е обявено общо за наказуемо с определено по вид и размер административно наказание, Министерският съвет и членовете на правителството, ако са овластени със съответния закон или указ, могат да определят съставите на конкретните нарушения.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) Общинските съвети при издаване на наредби определят съставите на административните нарушения и съответстващите на тях наказания, предвидени в Закона за местното

самоуправление и местната администрация.

Чл. 3. (1) За всяко административно нарушение се прилага нормативният акт, който е бил в сила по време на извършването му.

(2) Ако до влизане в сила на наказателното постановление последват различни нормативни разпоредби, прилага се онази от тях, която е по-благоприятна за нарушителя.

Чл. 4. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) Този закон и другите закони и укази, в които са предвидени административни наказания, се прилагат за всички административни нарушения, извършени на територията на Република България, на български кораб или самолет и по отношение на български граждани, извършили административни нарушения в чужбина, наказуеми по българските закони, ако засягат интересите на нашата държава.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) Въпросът за отговорността на чужденци, които се ползват с имунитет по отношение на административнонаказателната юрисдикция на Република България, се решава съобразно приетите от нея норми на международното право.

Глава втора

АДМИНИСТРАТИВНИ НАРУШЕНИЯ И НАКАЗАНИЯ

Раздел I

Административни нарушения

Чл. 6. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) Административно нарушение е това деяние (действие или бездействие), което нарушава установения ред на държавното управление, извършено е виновно и е обявено за наказуемо с административно наказание, налагано по административен ред.

Чл. 7. (1) Деянието, обявено за административно нарушение, е виновно, когато е извършено умишлено или непредпазливо.

(2) Непредпазливите деяния не се наказват само в изрично предвидените случаи.

Чл. 8. Не са административни нарушения деянията, които са извършени при неизбежна отбрана или крайна необходимост.

Чл. 9. (1) Приготовлението към административното нарушение не се наказва.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 1983 г.) Не се наказва и опитът към административно нарушение освен в случаите на:

а) митнически и валутни нарушения, ако това е предвидено в съответния закон или указ;

б) (изм. - ДВ, бр. 11 от 1998 г.) чл. 218б, ал. 1 от Наказателния кодекс;

в) чл. 41, ал. 1 от Закона за опазване на селскостопанското имущество.

Чл. 10. (Доп. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) При административните нарушения подбудителите, помагачите и укривателите, както и допустителите се наказват само в случаите, предвидени в съответния закон или указ.

Чл. 11. По въпросите на вината, вменяемостта, обстоятелствата, изключващи отговорността, формите на съучастие, подготовлението и опита се прилагат разпоредбите на общата част на Наказателния кодекс, доколкото в този закон не се предвижда друго.

Раздел II

Административни наказания

Чл. 12. Административните наказания се налагат с цел да се предупреди и превъзпита нарушителят към спазване на установения правен ред и се въздействува възпитателно и предупредително върху останалите

граждани.

Чл. 13. (1) (Предишен текст на чл. 13 – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) За административни нарушения могат да се предвиждат и налагат следните административни наказания:

а) обществено порицание;

б) глоба;

в) временно лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност.

(2) (Нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) За административно нарушение, извършено повторно или на системно извършване, може да се предвижда наказание безвъзмезден труд в полза на обществото, което да се налага самостоятелно или едновременно с друго наказание по ал. 1.

Чл. 14. Общественото порицание за извършеното нарушение се изразява в публично порицание на нарушителя пред трудовия колектив, където работи, или пред организацията, в която членува.

Чл. 15. (1) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г., бр. 102 от 1995 г.) Глобата е наказание, което се изразява в заплащане на определена парична сума.

(2) По отношение на непълнолетните административното наказание глоба се заменя с обществено порицание.

Чл. 16. (Изм. - ДВ, бр. 54 от 1978 г., бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Лишаването от право да се упражнява определена професия или дейност се изразява във временна забрана за нарушителя да упражнява професия или дейност, във връзка с която е извършил нарушението. Продължителността на това наказание не може да бъде по-малка от един месец и повече от две години, а за нарушения, свързани с безопасността на движението за всички видове транспорт, извършени след употреба на алкохол, наркотични вещества или техни аналози - до пет години. То не засяга придобитата правоспособност освен в случаите, предвидени в съответния закон или указ.

Чл. 16а. (Нов – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) (1) Безвъзмездният труд е труд, който се полага в полза на обществото без ограничаване на други права на наказания.

(2) Продължителността на наказанието безвъзмезден труд в полза на обществото не може да бъде по-малко от 40 часа и повече от 200 часа годишно за не повече от две последователни години.

Чл. 17. Никой не може да бъде наказан повторно за административно нарушение, за което е бил вече наказан с влязло в сила наказателно постановление или решение на съда.

Чл. 18. Когато с едно деяние са извършени няколко административни нарушения или едно и също лице е извършило няколко отделни нарушения, наложените наказания се изтърпяват поотделно за всяко едно от тях.

Чл. 19. За административните нарушения, наказуеми по реда на този закон, не се допуска условно наказание.

Чл. 20. (1) Наред с предвидените в чл. 13 административни наказания наказващият орган постановява отнемане в полза на държавата на вещите, принадлежащи на нарушителя, които са послужили за извършване на умишлено административно нарушение, ако това е предвидено в съответния закон или указ.

(2) Отнемат се в полза на държавата и вещите, предмет на нарушението, притежаването на които е забранено, независимо от тяхното количество и стойност, където и да се намират.

(3) Освен вещите по предходната алинея в предвидените в съответния закон или указ случаи се отнемат в полза на държавата и вещите, принадлежащи на нарушителя, които са били предмет на нарушението.

(4) Отнемане по алинеи 1 и 3 не се допуска, когато стойността на вещите явно не съответствува на характера и тежестта на административното нарушение, освен ако в съответния закон или указ е предвидено друго.

Чл. 21. Придобитите от нарушителя вещи в резултат на нарушението се отнемат в полза на държавата независимо от тяхното количество и стойност.

Раздел III

Принудителни административни мерки

Чл. 22. За предотвратяване и преустановяване на административните нарушения, както и за предотвратяване и отстраняване на вредните последици от тях могат да се прилагат принудителни административни мерки.

Чл. 23. Случаите, когато могат да се прилагат принудителни административни мерки, техният вид, органите, които ги прилагат, и начинът за тяхното приложение, както и редът за тяхното обжалване се уреждат в съответния закон или указ.

Раздел IV

Административнонаказателно отговорни лица

Чл. 24. (1) Административнонаказателната отговорност е лична.

(2) За административни нарушения, извършени при осъществяване дейността на предприятия, учреждения и организации, отговарят работниците и служителите, които са ги извършили, както и ръководителите, които са наредили или допуснали да бъдат извършени.

Чл. 25. Когато извършителят на административно нарушение е действувал в изпълнение на неправомерна служебна заповед, дадена по установения ред, той не носи административнонаказателна отговорност, ако заповедта не е съдържала очевидно за него нарушение.

Чл. 26. (1) Административнонаказателно отговорни са пълнолетните лица, навършили 18 години, които са извършили административни нарушения в състояние на вменяемост.

(2) Административнонаказателно отговорни са и непълнолетните, които са навършили 16 години, но не са навършили 18 години, когато са могли да разбират свойството и значението на извършеното нарушение и да ръководят постъпките си.

(3) За административни нарушения, извършени от малолетни, непълнолетни на възраст от 14 до 16 години и поставени под пълно запрещение, отговарят съответно родителите, попечителите или настойниците, които съзнателно са допуснали извършването им.

Раздел V

Определяне на административните наказания

Чл. 27. (1) Административното наказание се определя съобразно с разпоредбите на този закон в границите на наказанието, предвидено за извършеното нарушение.

(2) При определяне на наказанието се вземат предвид тежестта на нарушението, подбудите за неговото извършване и другите смекчаващи и отегчаващи вината обстоятелства, както и имотното състояние на нарушителя.

(3) Смекчаващите обстоятелства обуславят налагането на по-леко наказание, а отегчаващите - на по-тежко наказание.

(4) (*) Заменяването на предвидените за нарушенията наказания с по-леки по вид не се допуска освен в случаите, предвидени в чл. 15, алинея 2.

(5) (*) (Доп. – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Не се допуска също така определяне на наказание под предвидения най-нисък размер на наказанията глоба и временно лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност, освен в предвидените в закон случаи.

(*) Бел. ред. - Относно допустимостта, виж РЕШЕНИЕ С?733/23 и Европейска практика при неизпълнение на данъчни задължения или недеклариране на доходи (вкл. и преюдициално запитване от български съд).

Чл. 28. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 1991 г., бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) (1) За маловажен случай на административно нарушение наказващият орган не налага наказание на нарушителя, като го предупреждава писмено, че при извършване на друго административно нарушение от същия вид, представляващо маловажен случай, в едногодишен срок от влизането в сила на предупреждението, за това друго нарушение ще му бъде наложено административно наказание. С предупреждението наказващият орган прилага чл. 20, ал. 2 – 4 и чл. 21.

(2) Актът по ал. 1 съдържа:

1. датата и мястото на издаването му;
2. собственото, бащиното и фамилното име и длъжността на лицето, което го е издало;
3. датата на акта, въз основа на който се издава, и името, длъжността и местослуженето на актосъставителя;
4. собственото, бащиното и фамилното име на нарушителя, точния му адрес, единен граждански номер, а в случай че е чужденец – имената, точния адрес, дата на раждане, а ако има информация за това – и място на раждане, по паспорт или заместващ го документ за пътуване с посочване на номер, дата на издаване и издател на документа;
5. описание на нарушението и обстоятелствата, които сочат, че е маловажен случай;
6. законовите разпоредби, които са нарушени;
7. предупреждението;
8. вещите, които се отнемат в полза на държавата;
9. разпореждането с веществените доказателства;
10. в какъв срок и пред кой съд подлежи на обжалване;
11. подпис на органа, който го издава.

(3) Предупреждението се връчва на нарушителя по реда на чл. 58. В случай че с предупреждението е извършено разпореждане с веществени доказателства или са отнети в полза на държавата вещи, които не принадлежат на нарушителя, препис от предупреждението се връчва на техния собственик.

(4) Предупреждението подлежи на обжалване и протест по реда на глава трета, раздел V.

(5) Алинеи 1 – 4 се прилагат и за маловажен случай на административни нарушения, извършени от непълнолетни.

(6) Алинеи 1 – 4 се прилагат съответно и за маловажен случай на неизпълнение на задължение от едноличен търговец или юридическо лице към държавата или община.

(7) Алинеи 1 – 6 не се прилагат, когато в закон е предвидено друго.

Чл. 29. (Изм. – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Разпоредбата на чл. 28 не се прилага за нарушения, свързани с безопасността на движението за всички видове транспорт, извършени след употреба на алкохол, наркотични вещества или техни аналози.

Чл. 29а. (Нов – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Времето, през което за същото нарушение наказаното лице е било лишено по административен ред или фактически от възможността да упражнява определена професия или дейност, се приспада при изпълнение на наказанието временно лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност.

Раздел VI

Общи административнонаказателни разпоредби

Чл. 30. За отделни административни нарушения, които не са установени по реда, предвиден в чл. 2, ал. 1 и 2, се прилагат съответно чл. 31 и 32.

Чл. 31. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г., бр. 102 от 1995 г., бр. 11 от 1998 г.) Който не изпълни или наруши законно разпореждане, заповед или наредба на орган на властта, включително във връзка със стопанските мероприятия на държавата, се наказва с глоба от 2 до 50 лева.

Чл. 32. (1) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г., бр. 102 от 1995 г., бр. 11 от 1998 г., бр. 25 от 2002 г.) Който не изпълни или наруши постановление, разпореждане или друг акт, издаден или приет от Министерския съвет, ако деянието не съставлява престъпление, се наказва с глоба от 100 до 2000 лева.

(2) (Нова - ДВ, бр. 24 от 1987 г., изм., бр. 59 от 1992 г., бр. 102 от 1995 г., бр. 11 от 1998 г., доп., бр. 114 от 1999 г., изм., бр. 25 от 2002 г., бр. 61 от 2002 г.) Който не изпълни или наруши акт по ал. 1, свързан със счетоводното, данъчното, митническото, валутното или екологичното законодателство, ако деянието не съставлява престъпление, се наказва с глоба от 400 до 3000 лв.

(3) (Нова - ДВ, бр. 67 от 1999 г.) Когато държавен служител при изпълнение на държавната служба не изпълни или наруши задължения, произтичащи от актовете по ал. 1 и 2, се наказва с глоба от 40 до 300 лв.

(4) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 24 от 1987 г., предишна ал. 3, бр. 67 от 1999 г.) Разпоредбата на предходните алинеи се прилага за нарушенията на онези издадени или утвърдени от Министерския съвет актове, които изрично се позовават на този член.

Глава трета

ПРОИЗВОДСТВО ПО УСТАНОВЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ НАРУШЕНИЯ, НАЛАГАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ НАКАЗАНИЯ

Раздел I

Общи положения

Чл. 33. (1) Когато за дадено деяние е възбудено наказателно преследване от органите на прокуратурата, административнонаказателно производство не се образува.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 63 от 2017 г., в сила от 5.11.2017 г.) При констатиране на признак/признаци на извършено престъпление административнонаказателното производство се прекратява, а материалите се изпращат на съответния прокурор. Веществените доказателства и вещите по чл. 41 се пазят от административнонаказващия орган до произнасянето на прокурора.

Чл. 34. (1) (Доп. - ДВ, бр. 89 от 1986 г., бр. 102 от 1995 г., бр. 61 от 2002 г., бр. 39 от 2005 г., изм. и доп., бр. 97 от 2007 г., доп., бр. 77 от 2011 г., бр. 17 от 2013 г., изм., бр. 76 от 2016 г., в сила от 30.09.2016 г., изм. и доп., бр. 20 от 2018 г., в сила от 6.03.2018 г., изм., бр. 13 от 2020 г., в сила от 14.02.2020 г., бр. 21 от 2021 г., бр. 25 от 2022 г., в сила от 29.03.2022 г.) Не се образува административнонаказателно производство, а образуваното се прекратява, когато:

а) нарушителят е починал;

б) нарушителят е изпаднал в постоянно разстройство на съзнанието;

в) това е предвидено в закон или указ.

(Доп. – ДВ, бр. 51 от 2022 г., бр. 54 от 2025 г.) Не се образува административнонаказателно производство, ако не е съставен акт за установяване на нарушението в продължение на три месеца от откриване на нарушителя или ако е изтекла една година от извършване на нарушението, а за митнически, данъчни, екологични и валутни нарушения, както и по Изборния кодекс, Закона за политическите партии, Закона за публичното

предлагане на ценни книжа, Закона за пазарите на финансови инструменти, Закона за дружествата със специална инвестиционна цел и за дружествата за секюритизация, Закона за прилагане на мерките срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти, Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране, част втора, част втора "а" и част трета от Кодекса за социално осигуряване, Кодекса за застраховането, Закона за пазарите на криптоактиви и на нормативните актове по прилагането им и по Закона за регистър БУЛСТАТ - две години.

(2) (Нова - ДВ, бр. 12 от 1996 г., доп., бр. 51 от 1999 г., изм., бр. 92 от 2000 г., бр. 101 от 2002 г., бр. 33 от 2006 г., доп., бр. 108 от 2006 г., бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г., бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г., бр. 38 от 2018 г., в сила от 8.05.2018 г., бр. 13 от 2020 г., в сила от 14.02.2020 г., бр. 106 от 2023 г., в сила от 1.01.2024 г., изм., бр. 79 от 2024 г., доп., бр. 50 от 2025 г., в сила от 20.06.2025 г.) За нарушение на нормативен акт, уреждащ бюджетната, финансово-стопанската и отчетната дейност по чл. 32, ал. 1, т. 1 от Закона за държавната финансова инспекция, както и за нарушение на нормативен акт, уреждащ хазартната дейност и мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма, както и за нарушение на Закона за енергетиката, Закона за енергията от възобновяеми източници и подзаконовите нормативни актове по прилагането им, на Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (ОВ, L 326/1 от 8 декември 2011 г.), както и за нарушение на Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта, Закона за платежните услуги и платежните системи, Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити и за нарушение на Закона за корпоративното подоходно облагане в случаите на скрито разпределение на печалбите, не се образува административнонаказателно производство, ако не е съставен акт за установяване на нарушението в продължение на шест месеца от откриване на нарушителя или ако са изтекли повече от пет години от извършване на нарушението. В тези случаи предвидените срокове в ал. 1 не се прилагат.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 12 от 1996 г.) Образуваното административнонаказателно производство се прекратява, ако не е издадено наказателно постановление в шестмесечен срок от съставянето на акта.

Чл. 35. Влязлото в сила решение на съда по гражданско дело е задължително за наказващия административен орган по въпросите за гражданското състояние и за правото на собственост.

Раздел II

Образуване на административнонаказателно производство

Чл. 36. (1) Административнонаказателно производство се образува със съставяне на акт за установяване на извършеното административно нарушение.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 63 от 2017 г., в сила от 5.11.2017 г.) Без приложен акт административнонаказателна преписка не се образува освен в случаите, когато производството е прекратено от съда или прокурора или прокурорът е отказал да образува наказателно производство и е препратено на наказващия орган.

Чл. 37. (1) Актове могат да съставят длъжностните лица:

а) посочени изрично в съответните нормативни актове;

б) (изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) определени от ръководителите на ведомствата, организациите, областните управители и кметовете на общините, на които е възложено приложението или контрола по приложението на съответните нормативни актове.

(2) Актове могат да съставят и представители на обществеността, ако са овластени за това с нормативен акт.

(3) (Нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Не може да съставя акт за установяване на административно нарушение лице, което е:

1. пострадало от нарушението или е съпруг или роднина на нарушителя или пострадалия по права линия без ограничение и по съребрена линия – до четвърта степен;

2. заинтересовано от изхода на административното производство или има с нарушителя или пострадалия

особени отношения, които пораждат основателни съмнения в неговата безпристрастност.

(4) (Нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) При наличие на някое от посочените в ал. 3 основания, като актосъставител действа:

1. друго лице с компетентност по ал. 1 или 2;

2. при липса на лице по т. 1 – друго лице, оправомощено от наказващия орган за конкретния случай.

Чл. 38. (Отм. - ДВ, бр. 94 от 1990 г.).

Чл. 39. (1) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г., бр. 11 от 1998 г., бр. 25 от 2002 г.) За явно маловажни случаи на административни нарушения, установени при извършването им, овластените за това органи налагат на място, срещу квитанция, глоба до размера, предвиден в съответния закон или указ, но не повече от 10 лева.

(2) (Нова - ДВ, бр. 28 от 1983 г., изм., бр. 59 от 1992 г., бр. 110 от 1996 г., бр. 11 от 1998 г., бр. 25 от 2002 г.) За маловажни случаи на административни нарушения, установени при извършването им, когато това е предвидено в закон или указ, овластените контролни органи могат да налагат на местонарушението глоби в размер от 10 до 50 лв. За наложената глоба се издава фиш, който съдържа данни за самоличността на контролния орган и на нарушителя, мястото и времето на нарушението, нарушените разпоредби и размера на глобата. Фишът се подписва от контролния орган и от нарушителя, че е съгласен да плати глобата, и се изпраща на финансовия орган на съответната общинска администрация за изпълнение. На нарушителя се дава препис, за да може да заплати доброволно глобата.

(2а) (Нова – ДВ, бр. 101 от 2016 г., в сила от 21.01.2017 г., изм., бр. 64 от 2025 г., в сила от 7.09.2025 г.) За административни нарушения, когато това е предвидено в закон, овластените контролни органи могат да налагат глоби в размер, предвиден в съответния закон. За наложената глоба се издава фиш, който съдържа данни за самоличността на контролния орган и на нарушителя, мястото и времето на нарушението, нарушените разпоредби и размера на глобата. Фишът се подписва от контролния орган и от нарушителя, че е съгласен да плати глобата. На нарушителя се дава препис, за да може да заплати доброволно глобата.

(3) (Предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 28 от 1983 г.) Ако нарушителят оспори нарушението или откаже да плати глобата, за нарушението се съставя акт съгласно разпоредбите на този раздел.

(4) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2011 г.) За случаи на административни нарушения, установени и заснети с техническо средство или система, в отсъствие на контролен орган и нарушител, когато това е предвидено в закон, овластените контролни органи могат да налагат глоби в размер над необжалваемия минимум по ал. 2, за което се издава електронен фиш.

Чл. 40. (1) Актът за установяване на административното нарушение се съставя в присъствието на нарушителя и свидетелите, които са присъствували при извършване или установяване на нарушението.

(2) Когато нарушителят е известен, но не може да се намери или след покана не се яви за съставяне на акта, актът се съставя и в негово отсъствие.

(3) При липса на свидетели, присъствували при извършването или установяването на нарушението, или при невъзможност да се състави акт в тяхно присъствие, той се съставя в присъствието на двама други свидетели, като това изрично се отбелязва в него.

(4) Когато нарушението е установено въз основа на официални документи, актът може да се състави и в отсъствие на свидетели.

(5) (Нова – ДВ, бр. 80 от 2023 г., в сила от 31.03.2024 г.) В случаите по ал. 4 актът може да бъде съставен в отсъствието на нарушителя по реда на чл. 43, ал. 9.

Чл. 41. При констатиране на административни нарушения актосъставителят може да изземва и задържа веществените доказателства, свързани с установяване на нарушението, както и вещите, които подлежат на отнемане в полза на държавата по чл. 20 и 21.

Чл. 42. (1) (Предишен текст на чл. 42 – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Актът за установяване на

административното нарушение трябва да съдържа:

1. собственото, бащиното и фамилното име на съставителя и длъжността му;
2. датата на съставяне на акта;
3. датата и мястото на извършване на нарушението;
4. описание на нарушението и обстоятелствата, при които е било извършено;
5. законните разпоредби, които са нарушени;
6. (доп. - ДВ, бр. 59 от 1992 г., бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) собственото, бащиното и фамилното име и възрастта на нарушителя, точния му адрес и местоработата, единен граждански номер, а в случай че е чужденец – имената, точния адрес, дата на раждане, а ако има информация за това – и място на раждане, по паспорт или заместващ го документ за пътуване с посочване на номер, дата на издаване и издател на документа;
7. (доп. - ДВ, бр. 59 от 1992 г., изм., бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) имената, точните адреси и датата на раждане на свидетелите;
8. обясненията или възраженията на нарушителя, ако е направил такива;
9. (доп. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) имената и точните адреси на лицата, които са претърпели имуществени вреди от нарушението, единен граждански номер;
10. опис на писмените материали и на иззетите вещи, ако има такива, и кому са поверени за пазене.

(2) (Нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г., изм., бр. 80 от 2023 г., в сила от 31.03.2024 г.) В акта за установяване на административно нарушение нарушителят може да посочи, че желае наказателното постановление да му бъде връчено чрез изпращане на съобщение до персонален профил, регистриран в информационната система за сигурно електронно връчване като модул на Портала на електронното управление по смисъла на Закона за електронното управление.

Чл. 43. (1) Актът се подписва от съставителя и поне от един от свидетелите, посочени в него, и се предявява на нарушителя да се запознае със съдържанието му и го подпише със задължение да уведоми наказващия орган, когато промени адреса си.

(2) Когато нарушителят откаже да подпише акта, това се удостоверява чрез подписа на един свидетел, името и точният адрес на който се отбелязват в акта.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) Когато не може да се установи самоличността на нарушителя от актосъставителя, тя се установява от най-близката общинска администрация или поделение на Министерството на вътрешните работи.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) Когато актът е съставен в отсъствие на нарушителя, той се изпраща на съответната служба, а ако няма такава - на общинската администрация по местоживеенето на нарушителя за предявяване и подписване. Актът се предявява и подписва не по-късно от седем дни от получаването и се връща незабавно.

(5) (Доп. – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) При подписване на акта на нарушителя се връчва препис от него срещу разписка, а в акта се отбелязва датата на неговото подписване. При връчване на препис от акта нарушителят се уведомява писмено за правото му в 14-дневен срок да отправи предложение до наказващия орган за сключване на споразумение за приключване на административнонаказателното производство.

(6) Когато нарушителят след щателно издирване не може да бъде намерен, това се отбелязва в акта и производството се спира.

(7) (Нова – ДВ, бр. 80 от 2023 г., в сила от 31.03.2024 г.) Фиш, електронен фиш, акт за установяване на административно нарушение, съставени в отсъствието на нарушителя, или наказателно постановление се

връчват по реда на чл. 26 от Закона за електронното управление, ако нарушителят е изразил съгласие за това по реда на чл. 26а, ал. 5 от Закона за електронното управление. След изтичане на срока по чл. 26, ал. 3 от Закона за електронното управление връчването се извършва по реда на този закон.

(8) (Нова – ДВ, бр. 80 от 2023 г., в сила от 31.03.2024 г.) Електронен фиш и наказателно постановление се смятат за връчени и в случай че нарушителят заплати глобата по тях.

(9) (Нова – ДВ, бр. 80 от 2023 г., в сила от 31.03.2024 г.) В случаите на изразено предварително съгласие от страна на нарушителя по реда на чл. 26а, ал. 5 от Закона за електронното управление административният орган създава акта за установяване на административно нарушение като електронен документ, подписан от съставителя и поне от един от свидетелите, посочени в него, чрез електронен подпис. В случай че свидетел не разполага с електронен подпис, на нарушителя се изпраща като заверен от административния орган електронен образ на документ на хартиен носител.

(10) (Нова – ДВ, бр. 80 от 2023 г., в сила от 31.03.2024 г.) Подписването на акта от страна на нарушителя се извършва най-малко с усъвършенстван електронен подпис, след което нарушителят го изпраща на наказващия орган през Системата за сигурно електронно връчване.

Чл. 44. (1) (Изм. – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Освен възраженията при съставяне на акта в 7-дневен срок от подписването му нарушителят може да направи и писмени възражения по него.

(2) Когато във възраженията си нарушителят посочи писмени или веществени доказателства, те трябва да бъдат събрани служебно, доколкото това е възможно.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) В 14-дневен срок от връчването на акта той се изпраща на наказващия орган заедно с възраженията, събраните доказателства и другите приложения към преписката.

(4) (Нова - ДВ, бр. 51 от 2007 г., изм., бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Когато нарушителят няма постоянен адрес в Република България, съставеният акт се предоставя незабавно на наказващия орган. Към акта се прилагат писмени обяснения или възражения на нарушителя.

Чл. 45. (1) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) До издаване на наказателното постановление пострадалият може да направи искане пред наказващия орган за обезщетяване на причинените му вреди до размер на два лева, освен ако в съответния закон или указ се предвижда възможност за предявяване пред същия орган на искане за вреди в по-голям размер.

(2) Поискалият обезщетение е длъжен да уведоми наказващия орган, когато промени адреса си.

Чл. 46. (1) Иззетите вещи се предават за пазене съгласно установените правила.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) При липса на такива правила вещите се предават за пазене в службата на актосъставителя или в съответната общинска администрация.

(3) Когато е целесъобразно, те могат да бъдат предадени за пазене на нарушителя или на други лица.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г., бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Подлежащите на бързо разваляне вещи се продават с разрешение на наказващия орган чрез държавните и общинските фирми, като получената сума, след приспадане на извършените разходи, се депозира в търговска банка, обслужваща държавния бюджет, или в Българската народна банка.

Раздел III

Административнонаказващи органи

Чл. 47. (1) Административни наказания могат да налагат:

а) (изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) ръководителите на ведомствата и организациите, областните управители и кметовете на общините, на които е възложено да прилагат съответните нормативни актове или да контролират тяхното изпълнение;

б) длъжностните лица и органите, овластени от съответния закон или указ;

в) (изм. и доп. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) съдебните и прокурорските органи в предвидените от закон или указ случаи.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 1987 г.) Ръководителите по буква "а" могат да възлагат правата си на наказващи органи на определени от тях длъжностни лица, когато това е предвидено в съответния закон, указ или постановление на Министерския съвет.

Чл. 47а. (Нов – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Административното наказание по чл. 13, ал. 2 се налага от районния съд, в района на който е извършено или довършено административното нарушение, за което е предвидено съответното наказание, а за нарушенията, извършени в чужбина – от Софийския районен съд.

Чл. 48. (1) Административнонаказателната преписка се разглежда от административнонаказващия орган, в чийто район е било извършено нарушението.

(2) (Нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Когато нарушението е свързано с подаване на информация по електронен път, компетентен да разгледа преписката е наказващият орган, в чийто район е седалището на органа, пред който е подадена или е следвало да бъде подадена информацията.

(3) (Нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Когато нарушението е свързано с обработка на информация в компютърна мрежа или е извършено в киберпространството, извън случаите по ал. 2, компетентен да разгледа преписката е наказващият орган, в чийто район е постоянният адрес на нарушителя или адресът на управление на едноличния търговец или юридическото лице, при осъществяване на дейността на което е допуснато неизпълнение на задължение към държавата или община. Когато нарушителят няма постоянен адрес в страната или едноличният търговец или юридическото лице нямат адрес на управление в страната, компетентен да разгледа преписката е наказващият орган с териториална компетентност – гр. София.

(4) (Предишна ал. 2, изм. – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Когато не може точно да се определи местоизвършването на нарушението, компетентен да разгледа преписката е административнонаказващият орган, в чийто район е постоянният адрес на нарушителя или адресът на управление на едноличния търговец или юридическото лице, или органът, в района на който най-напред е било образувано производството.

Чл. 49. Когато сезираният административнонаказващ орган намери, че производството е от компетентност на друг орган, той го изпраща незабавно на този орган.

Чл. 50. (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Споровете за компетентност по административнонаказателни производства между органи на едно и също ведомство или организация се решават от ръководителя на съответното ведомство или организация, а между органи от различни ведомства или организации - от административния съд, в чийто район се намира седалището на органа, който е съставил акта.

Чл. 51. (1) Не може да участва в разглеждането на административнонаказателна преписка и в издаването на наказателно постановление длъжностно лице, което:

а) е пострадало от нарушението или е съпруг или роднина на нарушителя или пострадалия по права линия без ограничение и по съребрена линия - до четвърта степен;

б) е съставило акта за нарушението или е свидетел по него;

в) е заинтересувано от изхода на административното производство или има с нарушителя или пострадалия особени отношения, които пораждат основателни съмнения в неговото безпристрастие.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) При наличието на някои от посочените основания длъжностното лице трябва да се отведе незабавно с мотивиран писмен акт.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Отвод на същите основания може да се иска и от:

1. лицето, срещу което е съставен актът за установяване на административно нарушение;

2. едноличния търговец или юридическото лице, срещу които е съставен актът за установяване на административно нарушение;

3. пострадалия от нарушението.

(4) (Нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) При отвод на длъжностното лице по реда на ал. 2 по преписката се произнася:

1. оправомощено лице по чл. 47, ал. 2, когато наказващият орган е лице по чл. 47, ал. 1, буква "а", а ако няма такова – друго лице, изрично оправомощено от наказващия орган;

2. по-горестоящият орган, когато наказващият орган е лице по чл. 47, ал. 1, буква "б", а ако няма такъв – друго лице, изрично оправомощено от наказващия орган;

3. ръководителят по чл. 47, ал. 1, буква "а", когато наказващият орган е лице по чл. 47, ал. 2.

Раздел IV

Производство по налагане на административните наказания

Чл. 52. (1) (Доп. - ДВ, бр. 51 от 2007 г.) Наказващият орган е длъжен да се произнесе по административнонаказателната преписка в месечен срок от получаването ѝ. В случаите по чл. 44, ал. 4 наказващият орган се произнася в деня на получаване на административнонаказателната преписка.

(2) Ако се установи, че актът не е бил предявен на нарушителя, наказващият орган го връща веднага на актосъставителя.

(3) След получаване на преписката наказващият орган уведомява за съставения акт пострадалите от нарушението, ако има такива и адресите им са известни.

(4) Преди да се произнесе по преписката, наказващият орган проверява акта с оглед на неговата законосъобразност и обосноваост и преценява възраженията и събраните доказателства, а когато е необходимо, извършва и разследване на спорните обстоятелства. Разследването може да бъде възложено и на други длъжностни лица от същото ведомство.

(5) (Нова – ДВ, бр. 80 от 2023 г., в сила от 31.03.2024 г.) Наказващият орган използва Системата за сигурно електронно връчване по смисъла на Закона за електронното управление в производствата по налагане на административни наказания.

Чл. 53. (1) (Изм. – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Наказващият орган издава наказателно постановление, с което налага на нарушителя съответно административно наказание, когато установи по несъмнен начин факта на извършеното нарушение, самоличността на лицето, което го е извършило, и неговата вина, ако не са налице основания за прекратяване на производството, за прилагането на чл. 28 или не е сключено споразумение с нарушителя.

(2) Наказателно постановление се издава и когато е допусната нередовност в акта, стига да е установено по безспорен начин извършването на нарушението, самоличността на нарушителя и неговата вина.

Чл. 54. (Изм. – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) (1) Наказващият орган прекратява административнонаказателното производство с мотивирана резолюция:

1. когато деянието, описано в акта за установяване на административно нарушение, не е извършено или не съставлява нарушение;

2. когато нарушението не е доказано по несъмнен начин;

3. когато не е доказано по несъмнен начин участието на лицето, срещу което е съставен актът за установяване на административно нарушение, в извършване на нарушението;

4. в случаите по чл. 34, ал. 1, букви "а" – "в";

5. когато актът за установяване на административното нарушение е съставен след изтичане на сроковете по чл. 34, ал. 1 или 2;

6. когато в срока по чл. 34, ал. 3 не е издадено наказателно постановление, нарушителят не е предупреден по реда на чл. 28 или не е сключено споразумение за приключване на производството;

7. когато при съставяне на акта за установяване на административно нарушение е допуснато съществено нарушение на процесуалните правила;

8. когато срещу същото лице за същото деяние има влязло в сила наказателно постановление, предупреждение по чл. 28, споразумение или влязъл в сила съдебен акт;

9. в случаите по чл. 33, ал. 2.

(2) Когато е съставен акт за установяване на административно нарушение за две или повече нарушения, наказващият орган може да прекрати производството на основанията по ал. 1 и само по отношение на някои от нарушенията.

(3) Когато наказващият орган прекратява производството с мотивирана резолюция, постановява да се върнат иззетите вещи, освен ако притежаването им е забранено, или да се заплати тяхната равностойност в случаите по чл. 46, ал. 4. Вещите, притежаването на които е забранено, не се връщат, а с тях се постъпва по реда, установен в съответните нормативни актове.

(4) Резолюцията съдържа:

1. собственото, бащиното и фамилното име и длъжността на лицето, което я е издало;

2. датата на издаването и номера на резолюцията;

3. датата на акта, въз основа на който е образувана преписката, и името, длъжността и местослуженето на актосъставителя;

4. собственото, бащиното и фамилното име, точния адрес и единен граждански номер на лицето, срещу което е съставен актът, а в случай че е чужденец – имената, точния адрес, дата на раждане, а ако има информация за това – и място на раждане, по паспорт или заместващ го документ за пътуване с посочване на номер, дата на издаване и издател на документа;

5. описание на нарушението, за което е съставен актът;

6. законовите разпоредби, за нарушаването на които е съставен актът;

7. мотиви, които налагат прекратяване на производството;

8. вещите, които се отнемат в полза на държавата;

9. разпореждането с веществените доказателства;

10. в какъв срок и пред кой съд подлежи на обжалване.

(5) Резолюцията се подписва от длъжностното лице, което я е издало.

(6) Препис от резолюцията, с която се прекратява административнонаказателното производство на основание ал. 1, т. 1 – 8, се връчва на:

1. лицето, срещу което е съставен актът за установяване на административно нарушение;

2. пострадалия от нарушението, ако е направил искане пред наказващия орган за обезщетяване на причинените му вреди, като се уведомява за възможността да предяви иска си по общия ред;

3. собственика на вещите, когато с резолюцията е извършено разпореждане с веществени доказателства или са отнети в полза на държавата вещи, а той не е лице по т. 1.

(7) Резолюцията, с която се прекратява административнонаказателното производство на основание ал. 1, т. 1 – 8, подлежи на обжалване и протест по реда на глава трета, раздел V.

(8) Когато съдът отмени резолюцията, наказващият орган упражнява правомощията си по чл. 52 в едномесечен срок от уведомяването му за влезлия в сила съдебен акт.

(9) Алинеи 1 – 8 се прилагат съответно и когато актът за установяване на административно нарушение е съставен срещу едноличен търговец или юридическо лице.

Чл. 55. (1) При издаване на наказателното постановление наказващият орган се произнася и по искането за обезщетение на причинените от нарушението вреди.

(2) Когато с нарушението са причинени вреди на държавно предприятие, учреждение или организация, наказващият орган се произнася по обезщетението и без да е предявено искане.

(3) Размерът на обезщетението за вредите се определя по предвидения ред, а когато няма такъв, може да бъде определен с помощта на вещо лице.

Чл. 56. Ако при решаване на въпроса за обезщетението наказващият орган срещне трудности от фактически или правен характер, производството по него се прекратява, а заинтересуваният се насочва да потърси обезщетение чрез съда на общо основание.

Чл. 57. (1) Наказателното постановление трябва да съдържа:

1. собственото, бащиното и фамилното име и длъжността на лицето, което го е издало;

2. датата на издаването и номерата на постановлението;

3. датата на акта, въз основа на който се издава, и името, длъжността и местослуженето на актосъставителя;

4. (доп. - ДВ, бр. 59 от 1992 г., бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) собственото, бащиното и фамилното име на нарушителя и точния му адрес, единен граждански номер, а в случай че е чужденец – имената, точния адрес, дата на раждане, а ако има информация за това – и място на раждане, по паспорт или заместващ го документ за пътуване с посочване на номер, дата на издаване и издател на документа;

5. описание на нарушението, датата и мястото, където е извършено, обстоятелствата, при които е извършено, както и на доказателствата, които го потвърждават;

6. законните разпоредби, които са били нарушени виновно;

7. вида и размера на наказанието;

8. (нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) отегчаващите и смекчаващи обстоятелства и другите обстоятелства, взети предвид при определяне вида и размера на наказанието;

9. (нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) времето, през което наказаното лице е било лишено по административен ред или фактически от възможността да упражнява определена професия или дейност, което се приспада от времето на изтърпяване на наказанието временно лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност;

10. (предишна т. 8 – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) вещите, които се отнемат в полза на държавата;

11. (нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) разпореждането с веществените доказателства;

12. (предишна т. 9 – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) размера на обезщетението и на кого следва да се заплати;

13. (предишна т. 10, изм. – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) в какъв срок и пред кой съд подлежи на обжалване.

(2) Наказателното постановление се подписва от длъжностното лице, което го е издало.

(3) (Нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) С наказателното постановление нарушителят се уведомява и за правата му по чл. 79б.

Чл. 58. (1) (Изм. – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г., бр. 80 от 2023 г., в сила от 31.03.2024 г.) Препис от наказателното постановление се връчва срещу подпис на нарушителя и на поискалия обезщетение, освен ако нарушителят е поискал да му бъде връчено чрез изпращане на съобщение до персонален профил, регистриран в информационната система за сигурно електронно връчване като модул на Портала на електронното управление по смисъла на Закона за електронното управление.

(1а) (Нова – ДВ, бр. 64 от 2025 г., в сила от 7.09.2025 г.) На нарушителя може да се връчи отпечатан дигитален образ на издадено наказателно постановление, съдържащо реквизитите по чл. 57, ал. 1, с изключение на подписа на длъжностното лице, което го е издало, когато това е предвидено в специален закон.

(2) Когато нарушителят или поискалия обезщетение не се намери на посочения от него адрес, а новият му адрес е неизвестен, наказващият орган отбелязва това върху наказателното постановление и то се счита за връчено от деня на отбелязването.

(3) (Нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) В случай че с наказателното постановление е извършено разпореждане с веществени доказателства или са отнети в полза на държавата вещи, които не принадлежат на нарушителя, препис от наказателното постановление се връчва на техния собственик.

Чл. 58а. (Нов – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Когато за административното нарушение е предвидено да се налага безвъзмезден труд в полза на обществото, длъжностното лице по чл. 37, ал. 1 изпраща преписката на административнонаказващия орган, който я внася за решаване в съответния районен съд в тридневен срок от получаването ѝ.

Чл. 58б. (Нов – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) (1) Районният съд разглежда преписката в състав само от съдия и в открито съдебно заседание.

(2) Страни в това производство са административнонаказващият орган и нарушителят.

(3) Преписката се разглежда в присъствието на нарушителя. Когато нарушителят, редовно призован, не се яви без уважителни причини, преписката се разглежда в негово отсъствие, ако това няма да попречи за разкриването на обективната истина.

(4) Нарушителят има право на адвокатска защита.

(5) При разглеждане на преписка срещу непълнолетен нарушител на възраст от 16 до 18 години се призовават неговите родители, съответно попечители. Неявяването им не е пречка за разглеждане на делото, освен ако съдът намери участието им за необходимо.

(6) Съдът може да разпитва свидетели, ако прецени, че това е необходимо за разкриване на обективната истина.

(7) Свидетел, който е редовно призован и не се яви без уважителни причини, се довежда принудително от органите на Министерството на вътрешните работи. Ако свидетелят посочи уважителни причини за неявяването си, принудителното довеждане се отменя.

Чл. 58в. (Нов – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) (1) Въз основа на събраните доказателства съдът постановява решение, с което:

1. налага наказание и принудителна административна мярка;

2. изпраща материалите на съответния прокурор за образуване на наказателно производство, когато са налице достатъчно данни за извършено престъпление от общ характер;

3. оправдава нарушителя, когато не са налице условията за налагане на наказание.

(2) С решението по ал. 1 съдът се произнася и за отнемането в полза на държавата на вещите и предметите по

чл. 20 и 21.

Чл. 58г. (Нов – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) (1) Административнонаказателното производство може да приключи със споразумение между наказващия орган и нарушителя, сключено в срока по чл. 52, ал. 1, ако не са налице основанията за недопустимост по ал. 2. Наказващият орган прави предложение за сключване на споразумение в 14-дневен срок от получаване на преписката от актосъставителя, а нарушителят може да направи предложение в 14-дневен срок от връчването на акта.

(2) Споразумение не се допуска:

1. за повторно извършено нарушение;

2. за нарушение, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на акт, с който на нарушителя е наложено административно наказание извън случаите по т. 1, или е издадено предупреждение за нарушение от същия вид;

3. в случай че деянието, за което е съставен акт за установяване на административно нарушение, съставлява престъпление; споразумение се допуска, в случай че производството пред наказващия орган е образувано по реда на чл. 36, ал. 2;

4. когато признанието на нарушителя не се подкрепя от събраните доказателства по преписката.

(3) Споразумението се изготвя в писмена форма и съдържа съгласие на страните по въпросите има ли извършено деяние, съставлява ли деянието нарушение и правната му квалификация, извършено ли е то от лицето, срещу което е съставен актът за установяване на административно нарушение, и извършено ли е виновно.

(4) Споразумението съдържа:

1. датата на сключване на споразумението;

2. собственото, бащиното и фамилното име и длъжността на наказващия орган;

3. собственото, бащиното и фамилното име на нарушителя, точния му адрес и единен граждански номер, а в случай че е чужденец – имената, точния адрес, дата на раждане, а ако има информация за това – и място на раждане, по паспорт или заместващ го документ за пътуване с посочване на номер, дата на издаване и издател на документа;

4. датата на акта, въз основа на който е образувано производството, и името, длъжността и местослуженето на актосъставителя;

5. описание на нарушението, датата и мястото, където е извършено, обстоятелствата, при които е извършено, както и на доказателствата, които го потвърждават;

6. законовите разпоредби, които са били нарушени виновно;

7. вида и размера на административното наказание;

8. вещите, които се отнемат в полза на държавата;

9. разпореждането с веществените доказателства;

10. банкова сметка, по която да се заплати дължимата глоба.

(5) Споразумението се подписва от наказващия орган и от лицето, срещу което е съставен актът за установяване на административно нарушение.

(6) Когато е съставен акт за установяване на административно нарушение за няколко нарушения, споразумение може да се сключи и само за някои от нарушенията.

(7) В случаите по ал. 6 признанието на лицето, с което е сключено споразумение по въпросите, посочени в ал.

3, не може да се използва като доказателство за виновността му за другите нарушения, за които е съставен актът за установяване на административно нарушение.

(8) Когато със споразумението се налага административно наказание глоба – самостоятелно или с друго наказание, наказващият орган определя глобата в размер на 70 на сто от минимума или от точно определения размер, предвиден за извършеното нарушение, а когато в закона не е предвиден минимум, наказващият орган определя размера на глобата в размер не повече от 70 на сто от половината от максимума. Другите видове административни наказания се определят по правилата на чл. 27, ал. 1 – 4.

(9) Със споразумението страните не могат да договарят режим на отнемане на вещи в полза на държавата, различен от този по чл. 20 и 21. Когато със споразумението се извършва разпореждане с веществени доказателства или се отнемат в полза на държавата вещи, които не принадлежат на нарушителя, за сключването му е необходимо писмено съгласие на собственика на вещите, което става неразделна част от споразумението. В случай че собственикът не даде съгласие за разпореждане с веществени доказателства или за отнемане на вещи в полза на държавата или не може да бъде открит, наказващият орган се произнася по въпроса за веществените доказателства и за отнемането на вещите в полза на държавата с наказателно постановление, което подлежи на обжалване по реда на чл. 63.

(10) Когато със споразумението е наложено административно наказание глоба, нарушителят приема да заплати размера на глобата в 14-дневен срок от сключването на споразумението.

(11) Споразумението влиза в сила от датата на подписването му, а ако с него е наложено административно наказание глоба, то влиза в сила от датата на заплащане на глобата. Споразумението е окончателно и има последиците на влязло в сила наказателно постановление.

(12) В случай че до сключване на споразумението пострадалият е направил искане пред наказващия орган за обезщетяване на причинените му вреди по реда на чл. 45, наказващият орган го уведомява за сключеното споразумение и за възможността да предяви иска си по общия ред.

(13) В случай че глобата не бъде платена в срока по ал. 10, наказващият орган обявява, че споразумение не е постигнато с мотивирано постановление, което не подлежи на обжалване и протест, и издава наказателно постановление.

(14) Когато не бъде постигнато споразумение, наказващият орган издава наказателно постановление, като не може да ползва признанието на лицето, срещу което е съставен акт за установяване на административно нарушение, по въпросите, посочени в ал. 3, като доказателство за виновността му.

(15) Издаването на наказателно постановление, без да е направено предложение по ал. 1, изречение второ, не съставлява съществено нарушение на процесуалните правила.

(16) Алинеи 1 – 15 се прилагат съответно за еднолични търговци и за юридически лица.

(17) Алинеи 1 – 16 не се прилагат, когато в специален закон е предвидено друго.

Раздел V

Обжалване на наказателните постановления, решения, предупрежденията, резолюциите и електронните фишове

(Загл. изм. - ДВ, бр. 10 от 2011 г., бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.)

Чл. 58д. (Нов – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) На обжалване и протестиране подлежат:

1. наказателното постановление;
2. предупреждението по чл. 28;
3. резолюцията за прекратяване на административнонаказателното производство;
4. електронният фиш.

Чл. 59. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г., бр. 110 от 1996 г., изм. и доп., бр. 11 от 1998 г., изм., бр. 25 от 2002 г., доп., бр. 10 от 2011 г., изм., бр. 77 от 2012 г., в сила от 9.10.2012 г., изм. и доп., бр. 10 от 2011 г., изм., бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) (1) Актовете по чл. 58д подлежат на обжалване или протестиране пред районния съд, в района на който е извършено или довършено нарушението, а за нарушенията, извършени в чужбина – пред Софийския районен съд.

(2) Нарушителят, поискалият обезщетение и собственикът на вещите, с които е извършено разпореждане или са отнети в полза на държавата, ако не е нарушител, може да обжалват актовете по чл. 58д в 14-дневен срок от връчването им, а прокурорът може да подаде протест в 14-дневен срок от издаването им.

Чл. 60. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 10 от 2011 г., изм., бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) (1) Обжалването и протестирането на актовете по чл. 58д става чрез наказващия орган, който ги е издал. В жалбата или протеста се посочват всички доказателства, на които жалбоподателят или прокурорът се позовава.

(2) В 7-дневен срок от получаване на жалбата или протеста наказващият орган ги изпраща заедно с цялата преписка на съответния районен съд, като в съпроводителното писмо посочва и доказателствата в подкрепа на обжалвания или протестиран акт, както и електронен адрес, на който да бъде призован.

Чл. 61. (1) (Доп. - ДВ, бр. 10 от 2011 г., изм., бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) При разглеждане на делото пред районния съд се призовават нарушителят, поискалият обезщетение, включително този по чл. 55, ал. 2, собственикът на вещите, с които е извършено разпореждане или са отнети в полза на държавата, ако не е нарушител, наказващият орган или учреждениято, или организацията, чийто орган е издал акта по чл. 58д, т. 4, както и допуснатите от съда свидетели.

(2) (Нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) В производството пред районния съд страните могат да се представляват от:

1. адвокат;

2. съпруг, възходящ или низходящ роднина на нарушителя, на поискалия обезщетение или на собственика на вещите, с които е извършено разпореждане или са отнети в полза на държавата, ако не е нарушител;

3. юрисконсулт или друг служител с юридическо образование в наказващия орган при учрежденията, предприятията, организациите, юридическите лица и едноличните търговци.

(3) (Нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Наказващият орган или учреждениято, или организацията, чийто орган е издал акта по чл. 58д, т. 4, може да се призовава чрез посочения по делото електронен адрес. Електронното съобщение се смята за връчено, когато адресатът изпрати потвърждение за получаването му чрез обратно електронно съобщение, активиране на електронна препратка или изтеглянето му от информационната система на компетентната администрация.

(4) (Предишна ал. 2 – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Съдът дава ход на делото и в случаите, когато жалбоподателят не е бил намерен на посочения от него адрес. Съдът дава ход на делото и в случаите, когато жалбоподателят, неподалият жалба нарушител или поискалият обезщетение не са били намерени на посочените от тях адреси.

Чл. 62. Прокурорът може да участва в производството пред съда, ако намери това за необходимо.

Чл. 63. (Доп. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., изм., бр. 59 от 1998 г., бр. 30 от 2006 г., доп., бр. 10 от 2011 г., бр. 94 от 2019 г., изм., бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) (1) Районният съд разглежда делото в състав от един съдия и се произнася с решение.

(2) С решението си съдът може да:

1. отмени акта по чл. 58д;

2. отмени наказателното постановление и да предупреди нарушителя, че при извършване на друго административно нарушение от същия вид, представляващо маловажен случай, в едногодишен срок от влизането в сила на съдебния акт, за това друго нарушение ще му бъде наложено административно наказание;

3. отмени акта по чл. 58д и да прекрати административнонаказателното производство;

4. измени акта по чл. 58д;

5. потвърди акта по чл. 58д.

(3) Съдът отменя акта по чл. 58д, когато:

1. при издаването му е допуснато неправилно приложение на материалния закон;

2. в административнонаказателното производство е допуснато съществено нарушение на процесуалните правила.

(4) Съдът отменя наказателното постановление, когато прецени, че е налице маловажен случай на административно нарушение. В този случай съдът с решението предупреждава нарушителя, че при извършване на друго административно нарушение от същия вид, представляващо маловажен случай, в едногодишен срок от влизането в сила на съдебния акт, за това друго нарушение ще му бъде наложено административно наказание. Съдът се произнася и по въпроса за веществените доказателства, отнетите вещи в полза на държавата и разноските по делото.

(5) Съдът може да отмени наказателното постановление и само в някои негови части.

(6) Съдът отменя акта по чл. 58д и прекратява административнонаказателното производство, когато това е предвидено в закон.

(7) Съдът изменя акта по чл. 58д, когато се налага да:

1. приложи закон за същото, еднакво или по-леко наказуемо нарушение, без съществено изменение на обстоятелствата на нарушението;

2. намали размера на наложеното административно наказание или да го замени с по-леко по вид от предвидените за същото нарушение;

3. замени наложеното административно наказание с по-леко по вид в случаите по чл. 15, ал. 2;

4. намали размера на наложената имуществена санкция;

5. отмени или измени акта по чл. 58д в частта относно прилагането на чл. 20 и 21 или разпореждането с веществените доказателства;

6. намали или увеличи размера на обезщетението.

(8) Съдът може да увеличи размера на определеното обезщетение само ако има съответна жалба от лицето, поискало обезщетение.

(9) Съдът потвърждава акта по чл. 58д, когато не са налице основания за неговата отмяна или изменение.

Чл. 63а. (Нов – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) (1) Решението, с което се налага наказание безвъзмезден труд в полза на обществото, подлежи на касационно обжалване пред административния съд на основанията, предвидени в Наказателно-процесуалния кодекс, и по реда на глава дванадесета от Административнопроцесуалния кодекс, освен ако в закон е предвидено друго.

(2) Жалбата или протестът се подават в 14-дневен срок от постановяването на решението.

(3) Административният съд разглежда делото в състав от трима съдии в открито заседание не по-късно от три дни от датата на получаване на жалбата или протеста.

(4) Решението на административния съд е окончателно.

Чл. 63б. (Нов – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) (1) Районният съд може да проведе съкратено съдебно производство:

1. когато наказателното постановление е обжалвано само в частта за вида или размера на административното наказание или размера на имуществената санкция, или за отнетите в полза на държавата вещи или разпореждането с веществените доказателства, или за размера на присъденото обезщетение и нарушителят, едноличният търговец или юридическото лице признава фактите, изложени в обстоятелствената част на наказателното постановление, и изразява съгласие да не се събират доказателства за тези факти;

2. в случаите по чл. 79б, ал. 3.

(2) В случаите по ал. 1, т. 1 искане за провеждане на съкратено съдебно производство може да се направи:

1. с жалбата, като в този случай съдът призовава само страните по делото;

2. в съдебно заседание, най-късно до даване ход на съдебното следствие.

(3) В случаите по ал. 1, т. 1 съдът с определение обявява, че при постановяване на решението ще ползва признанието, без да събира доказателства за фактите, изложени в обстоятелствената част на наказателното постановление. Съдът в мотивите на решението приема за установени фактите, изложени в обстоятелствената част на наказателното постановление, като се позовава на направеното признание и на доказателствата, които го подкрепят.

(4) В случаите по ал. 1, т. 2 съдът с определение обявява, че при постановяване на решението ще приема за установени фактите, изложени в обстоятелствената част на наказателното постановление. Съдът в мотивите на решението приема за установени фактите, изложени в обстоятелствената част на наказателното постановление, като се позовава на доказателствата, които го подкрепят.

(5) В случаите по ал. 1, т. 1 районният съд може да:

1. измени наказателното постановление, като:

а) намали размера на наложеното административно наказание или да го замени с по-леко по вид от предвидените за същото нарушение;

б) замени наложеното административно наказание с по-леко по вид в случаите по чл. 15, ал. 2;

в) намали размера на наложената имуществена санкция;

г) отмени или измени наказателното постановление в частта относно прилагането на чл. 20 и 21 или разпореждането с веществените доказателства;

д) намали или увеличи размера на обезщетението;

2. потвърди наказателното постановление;

3. отмени наказателното постановление и да прекрати административнонаказателното производство, когато това е предвидено в закон.

(6) В случаите по ал. 1, т. 2 районният съд може да:

1. измени наказателното постановление, като:

а) намали размера на наложеното административно наказание временно лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност;

б) отмени или измени наказателното постановление в частта относно прилагането на чл. 20 и 21 или разпореждането с веществените доказателства;

в) намали или увеличи размера на обезщетението;

2. потвърди наказателното постановление;

3. отмени наказателното постановление и да прекрати административнонаказателното производство, когато това е предвидено в закон – в частта относно наложено друго по вид административно наказание, наред с

глобата, разпореждането с веществените доказателства, отнетите вещи в полза на държавата или присъденото обезщетение.

(7) Съдът може да увеличи размера на определеното обезщетение по ал. 5, т. 1, буква "д" или по ал. 6, т. 1, буква "в" само ако има съответна жалба от лицето, поискало обезщетение.

(8) Доколкото в ал. 1 – 7 няма особени правила, прилагат се общите правила.

Чл. 63в. (Нов – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Решението на районния съд подлежи на касационно обжалване пред административния съд на основанията, предвидени в Наказателно-процесуалния кодекс, и по реда на глава дванадесета от Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 63г. (Нов – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) В предвидените от закона случаи съдът може да прекрати производството с определение, което подлежи на обжалване с частна жалба пред административния съд.

Чл. 63д. (Нов – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) (1) В производствата пред районния и административния съд, както и в касационното производство страните имат право на присъждане на разноски по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(2) Ако заплатеното от страната възнаграждение за адвокат е прекомерно съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото, съдът може по искане на насрещната страна да присъди по-нисък размер на разноските в тази им част, но не по-малко от минимално определения размер съобразно чл. 36 от Закона за адвокатурата.

(3) В полза на юридически лица или еднолични търговци се присъжда и възнаграждение в размер, определен от съда, ако те са били защитавани от юрисконсулт или друг служител с юридическо образование.

(4) В полза на учреждениято или организацията, чийто орган е издал акта по чл. 58д, се присъжда и възнаграждение в размер, определен от съда, ако те са били защитавани от юрисконсулт или друг служител с юридическо образование.

(5) В случаите по ал. 3 и 4 размерът на присъденото възнаграждение не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на чл. 37 от Закона за правната помощ.

Раздел VI

Влизане в сила на наказателните постановления, решенията, предупрежденията, резолюциите и електронните фишове

(Загл. изм. – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.)

Чл. 64. (Доп. – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Влизат в сила наказателните постановления, предупрежденията, резолюциите и електронните фишове, които:

а) не подлежат на обжалване;

б) не са били обжалвани в законния срок;

в) (изм. - ДВ, бр. 59 от 1998 г.) са били обжалвани, но са били потвърдени или изменени от съда.

Раздел VII

(Отм. - ДВ, бр. 59 от 1998 г.)

Преглед по реда на надзора

Чл. 65. (Отм. - ДВ, бр. 59 от 1998 г.).

Чл. 66. (Отм. - ДВ, бр. 59 от 1998 г.).

Чл. 67. (Отм. - ДВ, бр. 59 от 1998 г.).

Чл. 68. (Отм. - ДВ, бр. 59 от 1998 г.).

Чл. 69. (Отм. - ДВ, бр. 59 от 1998 г.).

Раздел VIII

Възобновяване на административнонаказателните производства

Чл. 70. (Доп. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., бр. 63 от 2017 г., в сила от 5.11.2017 г., изм., бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) (1) На проверка по реда на тази глава подлежат влезлите в сила:

1. наказателни постановления;
2. фишове и електронни фишове;
3. писмени предупреждения към нарушителя;
4. резолюции за прекратяване на административнонаказателното производство, издадени на основание чл. 54, ал. 1, т. 1 – 8;
5. споразумения за приключване на административнонаказателното производство;
6. определения на съда за прекратяване на съдебното производство;
7. решения на районния и на административния съд.

(2) Административнонаказателното производство подлежи на възобновяване, когато:

1. с влязла в сила присъда или решение се установи, че някое от доказателствата, въз основа на които е издаден актът по ал. 1, е неистинско или с невярно съдържание;
2. с влязла в сила присъда или решение се установи, че актосъставител, наказващ орган, съдия, съдебен секретар, прокурор, страна или участник в производството е извършил престъпление във връзка с участието си в административнонаказателното производство;
3. се открият нови обстоятелства или нови доказателства от съществено значение за разкриване на обективната истина, които не са били известни на нарушителя, наказващия орган или съда при постановяване на акта;
4. с влязла в сила присъда се установи, че деянието, за което е наложено административното наказание, съставлява престъпление;
5. деянието, за което е приключило административнонаказателното производство, съставлява престъпление;
6. с решение на Европейския съд по правата на човека е установено нарушение на Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, което има съществено значение за преписката или делото;
7. вследствие на допуснато съществено нарушение на процесуалните правила лицето, по отношение на което е издаден актът по ал. 1, наказващият орган или собственикът на вещите, с които е извършено разпореждане или са отнети в полза на държавата, ако не е нарушител, е бил лишен от възможността да участва в административнонаказателното производство или не е бил надлежно представляван, както и когато не е могъл да участва лично или чрез пълномощник по причина на препятствие, което не е могъл да отстрани;
8. с влязло в сила решение на съда се отмени административен акт, констатациите в който са взети предвид от наказващия орган при издаване на акта по ал. 1, т. 1 – 4.

(3) Алинея 2 се прилага и за влезлите в сила решения на съда, с които се налага наказание безвъзмезден труд в полза на обществото.

Чл. 71. (Изм. – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) (1) Искането за възобновяване може да се направи:

1. в 6-месечен срок от влизането в сила на присъдата или решението – в случаите по чл. 70, ал. 2, т. 1, 2, 4 и 8;
2. в едномесечен срок от узнаването за обстоятелствата по чл. 70, ал. 2, т. 3 и 6;
3. в 6-месечен срок от влизането в сила на акта по чл. 70, ал. 1 – в случаите по чл. 70, ал. 2, т. 7, а ако той не е бил връчен на лицето, по отношение на което е издаден – в тримесечен срок от уведомяването му за акта.

(2) Искането се подава чрез органа, постановил акта по чл. 70, ал. 1, който незабавно изпраща препис от него на прокурора и другите страни, които не са подали искане за възобновяване, а делото – на административния съд.

Чл. 72. (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., доп., бр. 63 от 2017 г., в сила от 5.11.2017 г., изм., бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) (1) Искане за възобновяване на административнонаказателно производство може да направи:

1. прокурор в окръжна прокуратура, а в случаите по чл. 70, ал. 2, т. 4 и 5, когато се касае за престъпление от общ характер – наблюдаващият прокурор;
2. лицето, по отношение на което е издаден актът по чл. 70, ал. 1;
3. собственикът на вещите, с които е извършено разпореждане или са отнети в полза на държавата, когато не е нарушител;
4. наказващият орган.

(2) Лицата по ал. 1, т. 2 и 3 може да правят искане за възобновяване, когато са нарушени техните права и законни интереси.

(3) Наказващият орган може да прави искане за възобновяване в случаите, когато актът по чл. 70, ал. 1 е отменен или изменен от съда.

(4) Искането за възобновяване не спира изпълнението на влезлия в сила акт, освен ако съдът постанови друго.

Чл. 73. (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) (1) Искането за възобновяване се разглежда от административния съд, в съдебния район на който се намира органът, постановил акта по чл. 70, ал. 1.

(2) Административният съд разглежда искането в състав от трима съдии. В случаите, когато се иска възобновяване по акт на административния съд, искането се разглежда от друг състав на съответния административен съд.

(3) Делото се разглежда в открито заседание с призоваване на страните и на прокурор от окръжна прокуратура. Прокурорът може да участва в производството пред съда, ако намери това за необходимо.

(4) Когато намери искането за възобновяване за основателно, административният съд:

1. отменя акта и връща делото или преписката за ново разглеждане, като посочва стадия, от който трябва да започне новото разглеждане;
2. отменя акта и прекратява административнонаказателното производство, когато към момента на издаването му са били налице основанията за това;
3. отменя акта и решава делото по същество.

(5) Решението на административния съд е окончателно.

Раздел IX

Изпълнение на наказателните постановления и решения на съда

Чл. 74. В тридневен срок от влизане в сила на наказателното постановление административнонаказващият орган, съответно съдът, предприема действие за привеждането му в изпълнение.

Чл. 75. Когато е наложено наказанието обществено порицание, препис от наказателното постановление или решението на съда се изпраща на съответната обществена организация, в която наказаният членува, или на ръководството на предприятието, учредението или организацията, където той работи, съобразно указаното в наказателното постановление или решението на съда.

Чл. 76. Изпълнението на наказанието обществено порицание става чрез прочитане на наказателното постановление или решението на съда пред събрание на обществената организация или трудовия колектив, на което се поканва да присъствува и нарушителят.

Чл. 77. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г., отм., бр. 11 от 1998 г.).

Чл. 78. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г.) Когато е присъдено обезщетение, принудителното изпълнение на наказателното постановление се допуска по искане на лицето, което има право на обезщетение по реда на чл. 418 от Гражданския процесуален кодекс.

Чл. 79. (1) Наказателните постановления и решения на съда, с които са наложени глоби или са присъдени парични обезщетения в полза на държавата, се изпълняват по реда за събиране на държавните вземания.

(2) Наказателните постановления и решения на съда, с които са присъдени парични обезщетения в полза на държавни предприятия, кооперации или други обществени организации или на граждани, се изпълняват по реда, предвиден в Гражданския процесуален кодекс.

Чл. 79а. (Нов - ДВ, бр. 51 от 2007 г.) Когато с наказателното постановление е наложена глоба на нарушител без постоянен адрес в Република България, нарушителят внася сумата по сметка, посочена в наказателното постановление.

Чл. 79б. (Нов – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) (1) В случай че нарушителят не желае да обжалва наказателното постановление в частта относно наложената глоба, може да заплати в 14-дневен срок от връчване на наказателното постановление 80 на сто от нейния размер, освен ако специален закон предвижда намален размер на глобата.

(2) В случаите по ал. 1 наказателното постановление влиза в сила в частта относно наложената глоба от датата на плащането. В случай че нарушителят е обжалвал наказателното постановление и в срока по ал. 1 е заплатил глобата, производството по разглеждане на жалбата в тази част се прекратява на основание чл. 63г.

(3) Когато с наказателното постановление е наложено и друго по вид административно наказание, наред с глобата, или са отнети вещи в полза на държавата, то подлежи на обжалване само в частта относно размера на кумулативното наказание, разпореждането с веществените доказателства, отнемането на вещи в полза на държавата и присъденото обезщетение по реда на чл. 63б.

(4) Алинеи 1 – 3 се прилагат съответно и при наложена имуществена санкция.

Чл. 80. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г., бр. 25 от 2002 г., бр. 12 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г. - изм., бр. 32 от 2009 г.) Когато с наказателното постановление или решението на съда е постановено отнемане на вещи в полза на държавата, препис от тях се изпраща на Националната агенция за приходите за изпълнение.

Чл. 81. (1) Наказателното постановление или решението на съда, с което е постановено временно лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност, се изпълнява от органите, които признават това право и контролират упражняването му, и от ръководителя на предприятието, учредението или организацията, където наказаният работи.

(2) Ако наказаният заема длъжност по професия или дейност, от правото за упражняването на която е лишен, ръководителят на предприятието, учредението или организацията го освобождава незабавно от тази длъжност.

Чл. 81а. (Нов – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) (1) Наказанието безвъзмезден труд в полза на

обществото се изпълнява от пробационната служба по настоящия адрес на наказанието.

(2) Решението на съда, с което е постановено наказанието, се изпраща на съответната пробационна служба и се организира от пробационен служител.

(3) Не може да се полага безвъзмезден труд в полза на физически лица, еднолични търговци или търговски дружества, в които няма държавно или общинско участие.

Чл. 81б. (Нов – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) (1) Безвъзмездният труд се изпълнява на обекти на Държавно предприятие "Фонд затворно дело" и обекти, утвърдени от съответния пробационен съвет.

(2) При определянето на обектите, в които се изпълнява безвъзмезден труд в полза на обществото, се отчитат трудовите умения, квалификацията и работоспособността на наказанието. Когато наказанието е непълнолетно лице, се отчитат и режимът и условията за работа, установени за непълнолетните.

(3) На наказанието се възлага работа до три часа дневно в извънработно време или за пълен работен ден в един от празничните или почивните дни, когато наказанието работи по трудово или служебно правоотношение.

(4) По време на платен годишен отпуск или ако наказанието е безработен, може да му бъде възложена работа за не повече от 56 часа месечно при спазване разпоредбите на Кодекса на труда.

(5) Надзорът върху наказаните по време на работа се осъществява от пробационния служител или определено от него длъжностно лице.

Чл. 81в. (Нов – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Ако след изтичането на календарния срок за полагане на безвъзмезден труд в полза на обществото определен брой часове не са отработени, задължението на наказанието за отработването им се погасява.

Чл. 81г. (Нов – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) (1) При изпълнението на наказанието безвъзмезден труд в полза на обществото се прилагат и чл. 207 – 208, чл. 225, 227 и 231 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража и чл. 254 – 257 от Правилника за прилагане на Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (обн., ДВ, бр. 9 от 2010 г.; Решение № 7268 от 2012 г. на Върховния административен съд – бр. 43 от 2012 г.; изм., бр. 20 от 2014 г. и бр. 14 от 2017 г.).

(2) След приключване на изпълнението на наказанието безвъзмезден труд в полза на обществото пробационният служител изготвя доклад, в който отразява резултатите от изпълнението.

Чл. 82. (1) Административното наказание не се изпълнява, ако са изтекли:

а) (доп. – ДВ, бр. 64 от 2025 г., в сила от 7.09.2025 г.) две години, когато наложеното наказание е глоба или временно лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност;

б) (доп. – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г., изм., бр. 64 от 2025 г., в сила от 7.09.2025 г.) шест месеца, когато наложеното наказание е безвъзмезден труд в полза на обществото;

в) три месеца, когато наложеното наказание е обществено порицание.

(2) Давността започва да тече от влизане в сила на акта, с който е наложено наказанието, и се прекъсва с всяко действие на надлежните органи, предприето спрямо наказанието за изпълнение на наказанието. След завършване на действието, с което е прекъсната давността, започва да тече нова давност.

(3) Независимо от спирането или прекъсването на давността, административното наказание не се изпълнява, ако е изтекъл срок, който надвишава с една втора срока по ал. 1.

(4) (Нова - ДВ, бр. 28 от 1982 г.) Разпоредбата на предходната алинея не се прилага по отношение на глобата, когато за събирането ѝ в срока по ал. 1 е образувано изпълнително производство. Това се отнася и за висящите дела, давността по които не е изтекла до влизането на тази алинея в сила.

Глава четвърта

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ САНКЦИИ СПРЯМО ЮРИДИЧЕСКИ

ЛИЦА И ЕДНОЛИЧНИ ТЪРГОВЦИ (Загл. изм. - ДВ, бр. 79 от 2005 г.)

Чл. 83. (1) (Доп. - ДВ, бр. 15 от 1998 г., изм. и доп., бр. 69 от 2006 г.) В предвидените в съответния закон, указ, постановление на Министерския съвет или наредба на общинския съвет случаи на юридически лица и еднолични търговци може да се налага имуществена санкция за неизпълнение на задължения към държавата или общината при осъществяване на тяхната дейност.

(2) Санкцията по предходната алинея се налага по реда на този закон, доколкото в съответния нормативен акт не е предвиден друг ред.

(3) (Нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) При правоприемство на юридическото лице след съставяне на акта за установяване на административно нарушение административнонаказателното производство продължава по отношение на правоприемника. Съставеният акт за установяване на административно нарушение се предявява и връчва на правоприемника. Сроковете по този закон за правоприемника текат от датата на връчване на акта.

(4) (Нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) При правоприемство на юридическото лице след издаване на наказателното постановление, предупреждението или резолюцията на наказващия орган административнонаказателното производство продължава по отношение на правоприемника. Издаденото наказателно постановление, предупреждение или резолюция се връчва на правоприемника. Сроковете по този закон за правоприемника текат от датата на връчване на акта.

Чл. 83а. (*) (Нов - ДВ, бр. 79 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2009 г., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г., доп., бр. 60 от 2011 г., изм., бр. 19 от 2012 г., доп., бр. 107 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г., изм. и доп., бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г., доп., бр. 101 от 2017 г., бр. 83 от 2019 г., бр. 84 от 2023 г., бр. 39 от 2024 г., изм. и доп., бр. 61 от 2025 г., в сила от 29.07.2025 г., а относно думите "в текста преди т. 1 думите "по чл. 108а, 109, 110 (приготовление към тероризъм), чл. 111" се заменят с "по чл. 114а – 114с" - в сила от 31.01.2026 г., доп., **бр. 115 от 2025 г.**) На юридическо лице, което се е обогатило или би се обогатило от престъпление по чл. 114а – 114с, 142 - 143а, чл. 149, ал. 2, т. 5, чл. 151, ал. 2, т. 2, 152, ал. 3, т. 4, чл. 153, 154а, 155, 155а, 155б, 155в, 156, 158а, 159 - 159г, чл. 162, ал. 1 и 2, чл. 164, ал. 1, чл. 171, ал. 3, чл. 172а - 174, чл. 188, ал. 2 и 4, 194, чл. 195, ал. 1, т. 11, 201 – 203, 206, 209 - 212а, 213а, 214, 215, чл. 216, ал. 3, 225в, 227, ал. 1 - 5, чл. 234д, 242, 243, 244, 244а, 246, ал. 3, 248а, 249, 250, 252, 253, 254б, 255, 255а, 255б, 256, 260а – 260в, 278в - 278д, 280, 281, 282, 283, 301 - 307, чл. 307б, 307в, 307г, чл. 308, ал. 3, чл. 319а - 319е, 320 - 321а, чл. 325а, 325б, 327, 352, 352а, 353б - 353е, 354а - 354в, 356к и 419а от Наказателния кодекс, както и от всички престъпления, извършени по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група, когато са извършени от:

1. лице, овластено да формира волята на юридическото лице;

2. лице, представляващо юридическото лице;

3. лице, избрано в контролен или надзорен орган на юридическото лице, или

4. (изм. – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г., бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) работник, служител или друг изпълнител, на който юридическото лице е възложило определена работа, когато престъплението е извършено при или по повод изпълнението на тази работа, се налага имуществена санкция.

(2) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Имуществена санкция се налага и на юридическото лице, което е създадено или използвано от лице по ал. 1, т. 1 – 4 за престъпление по чл. 114а – 114с или по чл. 253 от Наказателния кодекс или за престъпление, извършено по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група. Когато са налице едновременно условията по ал. 1 и по тази алинея, юридическото лице отговаря само по ал. 1.

(3) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Имуществената санкция по ал. 1 е в размер:

1. до 1 000 000 лв., но не по-малко от равностойността на облагата, когато тя е в размер до 100 000 лв.;

2. до 2 500 000 лв., но не по-малко от равностойността на облагата, когато тя е в размер до 250 000 лв.;
3. до 5 000 000 лв., но не по-малко от равностойността на облагата, когато тя е в размер до 500 000 лв.;
4. до 10 000 000 лв., но не по-малко от равностойността на облагата, когато тя е в размер над 500 000 лв.; когато равностойността на облагата надвишава 10 000 000 лв., на юридическото лице се налага имуществена санкция в по-високия размер между равностойността на облагата и 5 на сто от годишния оборот на юридическото лице за годината, предхождаща тази, в която е извършено престъплението;
5. от 5000 до 5 000 000 лв., но не по-малко от 5 на сто от годишния оборот на юридическото лице за годината, предхождаща тази, в която е извършено престъплението, когато облагата няма имуществен характер или размерът ѝ не може да се установи.

(4) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Имуствената санкция по ал. 2 е в размер от 5000 до 5 000 000 лв.

(5) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Наред с имуствената санкция съдът може да наложи и някои от следните санкции:

1. временна забрана за участие в процедури за възлагане на обществени поръчки;
2. временна забрана за участие в процедури за възлагане на концесии;
3. временна забрана за участие в процедури за получаване на средства на Европейския съюз;
4. временна забрана да се получават субсидии и безвъзмездни средства от Европейския съюз, държавния или общинския бюджет;
5. публично оповестяване на решението.

(6) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Санкциите по ал. 5, т. 1 – 4 се налагат за срок от една до три години от влизането в сила на съдебния акт.

(7) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Публичното оповестяване на решението се изразява в еднократно оповестяване на факта на влезлия в сила съдебен акт, с който е наложена санкция по ал. 1, 2 или 5, чрез средство за масова информация или по друг подходящ начин, определен в съдебния акт. Със съдебния акт се определя лице, различно от санкционираното юридическо лице, което е задължено да оповести санкцията, начинът и мястото на оповестяването ѝ, периодът, в който информацията за наложената санкция следва да бъде достъпна, когато е приложимо. Разноските за оповестяване на съдебния акт са за сметка на санкционираното юридическо лице.

(8) (Нова – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г., предишна ал. 2, изм., бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Санкцията по ал. 1, 2 и 5 се налага и на юридическо лице, което:

1. е със седалище на територията на Република България, в случай че престъплението по ал. 1 или 2 е извършено извън територията на Република България;
2. няма седалище на територията на Република България, в случай че престъплението по ал. 1 е извършено на територията на Република България.

(9) (Предишна ал. 2 – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г., предишна ал. 3, изм., бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Санкцията по ал. 1, 2 и 5 се налага на юридическото лице и когато лицата по ал. 1 са подбудили или подпомогнали извършването на посочените деяния, както и когато деянията са спрели на стадия на опита.

(10) (Предишна ал. 3, изм. – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г., предишна ал. 4, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Имуствената санкция се налага независимо от осъществяването на наказателната отговорност на съучастниците в извършване на престъпното деяние по ал. 1.

(11) (Нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г., предишна ал. 5, изм., бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) При определяне размера на санкцията се вземат предвид тежестта на извършеното престъпление,

финансовото състояние на юридическото лице, предходното му санкциониране по реда на ал. 1 или 2, съдействието за разкриване на престъплението или за възстановяване на вредите от престъплението, размерът на облагата и други обстоятелства.

(12) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Когато до образуване на досъдебното производство за извършеното престъпление, а когато такова не може да се образува – до внасяне на предложение от прокурора по чл. 83б, някое от лицата по ал. 1, т. 1 – 3 доброволно е съобщило на властта за извършеното престъпление и е улеснило разкриването и доказването му, съдът налага санкцията по ал. 1, 2 или ал. 5, т. 1 – 4 под предвидения най-нисък размер или срок, но не по-малко от една втора от него.

(13) (Предишна ал. 4, изм. – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г., предишна ал. 5, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г., предишна ал. 6, изм., бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Отнема се в полза на държавата придобитата от юридическото лице пряка или непряка облага от престъплението по ал. 1, както и предметът на престъплението, ако не подлежи на връщане или възстановяване, или на отнемане по реда на Наказателния кодекс. Когато имуществото – предмет на престъплението, липсва или е отчуждено, присъжда се неговата равностойност.

(14) (Предишна ал. 5 – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г., предишна ал. 6, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г., предишна ал. 7, изм., бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) На държавата, държавните органи и органите на местното самоуправление, както и на международните организации не се налага санкция по ал. 1, 2, 5 и 13.

(15) (Нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г., предишна ал. 8, изм., бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Отговорността на юридическото лице се погасява с изтичане на срок, равен по продължителност на давностния срок, установен за съответното престъпление, по чл. 81, ал. 3 от Наказателния кодекс, считано от датата на извършване на престъплението по ал. 1 или 2. Давността започва да тече от довършването на престъплението, при опит и приготвяне – от деня, когато е извършено последното действие, а за престъпленията, които траят непрекъснато, както и за продължаваните престъпления – от прекратяването им.

(*) Бел. ред. - Относно прилагането на разпоредбите на чл. 83а и сл. виж Решение на Съда на ЕС от 10.11.2022 г. по дело С-203/21 и Европейската съдебна практика и несъвместимостта на националните уредби с общностното право, вкл. в областта на облагането с ДДС.

Чл. 83б. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., изм. и доп., бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г., изм., бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г., бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Производството по чл. 83а се образува по мотивирано предложение на прокурора, който е компетентен да разгледа делото или преписката за съответното престъпление, до окръжния съд по местоизвършване на престъплението, а в случаите по чл. 83а, ал. 8, т. 1 – до Софийския градски съд, когато:

1. наказателно производство за престъплението по чл. 83а, ал. 1 или 2 не може да се образува или образуването е прекратено от прокурора на основание чл. 24, ал. 1 или ал. 4 – 6 от Наказателно-процесуалния кодекс;

2. наказателното производство за престъплението по чл. 83а, ал. 1 или 2 е прекратено от съда при условията и по реда на чл. 250, ал. 1, т. 1 или чл. 289, ал. 1 от Наказателно-процесуалния кодекс;

3. наказателното производство срещу лицето по чл. 83а, ал. 1, т. 1 – 4 за престъплението по чл. 83а, ал. 1 или 2 е решено със споразумение по чл. 381 от Наказателно-процесуалния кодекс и заинтересованото юридическо лице не е било съгласно със споразумението;

4. наказателното производство за престъплението по чл. 83а, ал. 1 или 2 е приключило с влязла в сила присъда и в производството не е било привлечено заинтересованото юридическо лице;

5. наказателното производство за престъплението по чл. 83а, ал. 1 или 2 е спряно от прокурора на основание

чл. 25, ал. 1, т. 1 – 3, 5 и 6 или чл. 244, ал. 1, т. 2 от Наказателно-процесуалния кодекс;

б. е налице влязло в сила решение по чл. 124, ал. 5 от Гражданския процесуален кодекс.

(2) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Производство по чл. 83а се образува и когато лицето по чл. 83а, ал. 1, т. 1 – 4 е:

1. чужд гражданин и за извършеното престъпление са налице пречки да се образува наказателно производство в страната;
2. привлечено към наказателна отговорност в чужбина, независимо дали са налице условията за трансфер на наказателно производство;
3. осъдено за престъплението в чужбина, независимо дали са налице условията за признаване и изпълнение на присъдата на чуждестранния съд, или за трансфер на осъденото лице.

(3) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Производство по чл. 83а не се образува, когато юридическото лице е санкционирано в чужбина за това, че се е обогатило или би се обогатило от съответното престъпление.

(4) (Предишна ал. 2, изм. – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Предложението трябва да съдържа:

1. наименованието, единния идентификационен код, предмета на дейност, седалището и адреса на управление на юридическото лице;
2. данни за самоличността на лицата, представляващи юридическото лице;
3. описание на:
 - а) престъплението, обстоятелствата, при които е било извършено, наличието на причинна връзка между него и облагата за юридическото лице и вида и размера на облагата, когато има такава – в случаите по чл. 83а, ал. 1;
 - б) престъплението, за което е било създадено или използвано юридическото лице – в случаите по чл. 83а, ал. 2;
4. данни за самоличността на обвиняемите или осъдените за престъплението лица, ако има такива;
5. опис на писмените материали или заверени копия от тях, които установяват обстоятелствата по т. 1 – 3;
6. списък на лицата за призоваване;
7. датата и мястото на съставянето му, името, длъжността и подписа на прокурора.

(5) (Предишна ал. 3 – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Към предложението се прилага и препис за юридическото лице.

Чл. 83в. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2005 г.) (1) (Предишен текст на чл. 83в, изм. – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Прокурорът може да поиска от съда да вземе мерки за обезпечаване на имуществената санкция на юридическото лице или на отнемането на имущество в полза на държавата по реда на Гражданския процесуален кодекс.

(2) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Преди внасяне на мотивираното предложение по чл. 83б, по искане на прокурора съответният първоинстанционен съд еднолично в закрито заседание взема мерки за обезпечаване на имуществената санкция на юридическото лице или на отнемането на имущество в полза на държавата по реда на Гражданския процесуален кодекс.

(3) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) В съдебното производство съдът взема мерките по ал. 1 по искане на прокурора.

Чл. 83г. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2005 г., изм., бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) (1) Съдът в закрито заседание се произнася с определение, с което:

1. връща предложението на прокурора, когато не е мотивирано или не отговаря на изискванията на закона;

2. (доп. – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) прекратява делото, когато преди образуване на съдебното производство юридическото лице е заличено от търговския регистър поради ликвидация или несъстоятелност;

3. (нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) насрочва делото за разглеждане в открито съдебно заседание с призоваване на страните.

(2) (Нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Определението на съда по ал. 1, т. 1 и 2 подлежи на обжалване и протест по реда на глава двадесет и втора от Наказателно-процесуалния кодекс.

(3) (Предишна ал. 2 – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Съдът разглежда предложението в състав от един съдия в открито съдебно заседание с участието на прокурор и с призоваване на юридическото лице.

(4) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) В производството пред съда юридическото лице може да се представлява от:

1. законния си представител;

2. адвокат;

3. юрисконсулт.

(5) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Съдът назначава особен представител на юридическото лице – адвокат, когато:

1. законният представител на юридическото лице или някой от законните му представители, ако могат да го представляват само заедно, е:

а) обвиняем или осъден за престъплението по чл. 83а, ал. 1 или 2;

б) лице, спрямо което производството за престъплението по чл. 83а, ал. 1 или 2 е спряно или прекратено;

2. юридическото лице е призовано при условията на ал. 9.

Разпоредбите на чл. 91, ал. 3 и чл. 92 от Наказателно-процесуалния кодекс се прилагат съответно и за особения представител.

(6) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Призоваването на юридическото лице за участие в производството и връчването на книжа и съобщения се извършва по:

1. адреса на управление на юридическото лице, освен ако в регистър БУЛСТАТ, съответно в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, не е вписан друг адрес за кореспонденция;

2. адреса по мястото на извършване на дейността, ако не е налице адрес по т. 1 – за юридическо лице, което е регистрирано в чужда държава, което извършва стопанска дейност в страната чрез място на стопанска дейност или определена база;

3. адреса на първия придобит недвижим имот – за юридическо лице, което е регистрирано в чужда държава, придобило недвижим имот на територията на страната и непопадащо в обхвата на т. 1 и 2;

4. съгласно договора за правна помощ със съответната държава или друг механизъм за международноправно сътрудничество, а когато няма договор – чрез Министерството на външните работи – за юридическо лице, регистрирано в чужда държава, за което няма известен адрес по т. 1 – 3;

5. чрез изпращане на съобщение до персонален профил, регистриран в информационната система за сигурно електронно връчване като модул на Единния портал за достъп до електронни административни услуги по смисъла на Закона за електронното управление – когато лицето притежава такъв профил.

(7) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Призовка, книжа и съобщения на юридическо лице може да се връчат на:

1. неговия управител или член на орган на управление, освен ако е лице по ал. 5, т. 1 или 2;

2. негов представител или пълномощник;

3. особения представител, назначен от съда.

(8) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Връчителят на призовката, книжата или съобщенията удостоверява с подписа си датата и начина на връчването, всички действия във връзка с връчването, както и имената и длъжностното си качество. Той отбелязва и трите имена, адреса за призоваване, постоянния адрес и качеството на лицето, на което е връчена призовката, книжата или съобщението, след като изиска от него удостоверяване на самоличността му чрез документ за самоличност. Получателят на призовката, книжата или съобщението удостоверява с подписа си, че я е получил. Отказът да се приеме призовка, книга или съобщение се удостоверява с подписа на връчителя и поне на един свидетел, като се отбелязват трите му имена и постоянният адрес или адресът за призоваването му.

(9) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Връчване на призовката, книжата или съобщенията чрез прилагане към делото се извършва след най-малко две посещения на адреса по ал. 6, т. 1 – 3 през седем дни, в работни дни в интервала от 9,00 часа до 17,00 часа. В случай че лицето не бъде открито на адресите по ал. 6, т. 1 – 3 при второто посещение, връчителят на призовката, книжата или съобщението поставя съобщение на адреса, с което уведомява лицето, че призовката може да бъде получена от съда в 14-дневен срок. В случай че лицето не се яви до изтичането на 14-дневен срок от поставянето на съобщението, то се прилага към делото и лицето се смята за редовно призовано от датата на изтичане на 14-дневния срок.

(10) (Предишна ал. 3 – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г., предишна ал. 4, доп., бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Неявяването на представител на юридическото лице без уважителни причини, когато призоваването е редовно, не е пречка за разглеждане на делото.

(11) (Предишна ал. 4 – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г., предишна ал. 5, доп., бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Съдът събира доказателства служебно или по искане на страните. По отношение на реда на събиране на доказателствата и доказателствените средства се прилага Наказателно-процесуалният кодекс. Доказателствата и доказателствените средства, включително веществените доказателствени средства, събрани в наказателното производство срещу лицата по чл. 83а, ал. 1, т. 1 – 4, могат да се ползват в производството срещу юридическото лице.

(12) (Предишна ал. 5 – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г., предишна ал. 6, изм., бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Съдът разглежда делото и въз основа на събраните доказателства преценява:

1. получило ли е юридическото лице неправомерна облага, има ли връзка между извършителя на престъпното деяние и юридическото лице, има ли връзка между престъпното деяние и облагата за юридическото лице, какви са видът на облагата и размерът ѝ, каква санкция да се наложи на юридическото лице, налице ли са основанията по чл. 83а, ал. 13 – когато юридическото лице отговаря по чл. 83а, ал. 1;

2. създадено ли е или използвано ли е юридическото лице за престъпление по чл. 114а – 114с или по чл. 253 от Наказателния кодекс или за престъпление, извършено по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група, каква санкция да се наложи на юридическото лице, налице ли са основанията по чл. 83а, ал. 13 – когато юридическото лице отговаря по чл. 83а, ал. 2.

(13) (Предишна ал. 6 – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г., предишна ал. 7, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Съдът се произнася с решение, с което:

1. (изм. – ДВ, бр. 115 от 2025 г.) налага санкция;

2. (изм. – ДВ, бр. 115 от 2025 г.) отказва да наложи санкция.

(14) (Предишна ал. 7, изм. – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г., предишна ал. 8, изм., бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Решението по ал. 13 съдържа:

1. данните за юридическото лице;

2. обстоятелствата, които обуславят отговорността на юридическото лице;

3. вида и размера на наложената санкция;

4. описание на имуществото на заинтересованото юридическо лице, което се отнема в полза на държавата, ако има такова;

5. определяне на разноските.

(15) (Предишна ал. 8, доп. – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г., предишна ал. 9, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Решението заедно с мотивите се обявява в съдебно заседание с призоваване на страните или им се съобщава писмено, че е изготвено. По дела, които представляват фактическа или правна сложност, мотивите могат да бъдат изготвени и след произнасянето на решението, но не по-късно от 30 дни.

(16) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Когато съдът установи, че административнонаказателната отговорност е погасена по давност и юридическото лице е направило искане производството да продължи, съдът се произнася по неговата отговорност с решение. В тези случаи, ако прецени, че са налице предпоставките по чл. 83а, ал. 1 или 2, съдът не налага санкция по чл. 83а, ал. 1, 2 и 5 на юридическото лице, а се произнася само по въпросите по чл. 83а, ал. 13 и разноските по делото.

(17) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Съдът се произнася с решение и когато прекратява производството, в случаите, в които:

1. юридическото лице е заличено от съответния регистър поради ликвидация или несъстоятелност след образуване на съдебното производство;

2. отговорността на юридическото лице е погасена по давност и юридическото лице не е направило искане производството да продължи.

(18) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) В случаите по ал. 17, т. 2 съдът не налага санкция по чл. 83а, ал. 1, 2 и 5 на юридическото лице, а се произнася само по въпросите по чл. 83а, ал. 13 и разноските по делото.

(19) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Съдът може да одобри споразумение за решаване на делото, постигнато между прокурора и юридическото лице. Когато юридическото лице се представлява от адвокат или юрисконсулт, той може да изрази съгласие за сключване на споразумение само със съгласието на законния представител на юридическото лице.

(20) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Юридическото лице може да признае изцяло фактите, изложени в обстоятелствената част на мотивираното предложение, като се съгласи да не се събират доказателства за тези факти. Когато юридическото лице се представлява от адвокат или юрисконсулт, той може да признае фактите, изложени в обстоятелствената част на мотивираното постановление, само със съгласието на законния представител на юридическото лице. Когато установи, че признанието се подкрепя от събраните доказателства, съдът с определение обявява, че при постановяване на решението ще ползва признанието, без да събира доказателства за фактите, изложени в обстоятелствената част на мотивираното предложение. Съдът в мотивите на присъдата приема за установени обстоятелствата, изложени в мотивираното предложение, като се позовава на направеното признание и на доказателствата, които го подкрепят.

(21) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) В случаите по ал. 19 и 20 съдът определя санкцията на юридическото лице при условията на чл. 83а, ал. 12.

(22) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Разноските в производството се посрещат от сумите, предвидени в бюджета на съответното учреждение.

(23) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Когато на юридическото лице бъде наложена санкция, съдът го осъжда да заплати разноските по делото.

(24) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Когато съдът откаже да наложи санкция, разноските по делото остават за сметка на държавата.

(25) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) В случаите по ал. 24 юридическото лице има право на

присъждане на разноски. Когато юридическото лице е било представлявано от юрисконсулт, размерът на възнаграждението му се определя от съда.

(26) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) За присъдените разноски се издава изпълнителен лист от първоинстанционния съд.

Чл. 83д. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2005 г., изм., бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г., бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Решението на окръжния съд по чл. 83г, ал. 14 подлежи на обжалване или протест пред апелативния съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

(2) Делото се разглежда в открито заседание с участието на прокурор. За съдебното заседание се призовава и юридическото лице.

(3) В производството пред апелативния съд се допускат само писмени доказателства.

(4) Апелативният съд се произнася с решение, с което може:

1. да отмени решението на окръжния съд и да върне делото за ново разглеждане, когато в хода на съдебното производство пред първата инстанция са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила;

2. (изм. – ДВ, **бр. 115 от 2025 г.**) да отмени решението на окръжния съд и да наложи санкция;

3. (изм. – ДВ, **бр. 115 от 2025 г.**) да отмени решението на окръжния съд и да откаже да наложи санкция;

4. да измени решението на окръжния съд;

5. да потвърди решението на окръжния съд;

6. (нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) да отмени решението на окръжния съд и да прекрати производството срещу юридическото лице – в случаите по чл. 83г, ал. 17.

(5) Решението на апелативния съд е окончателно.

(6) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Влезният в сила съдебен акт, с който е наложена санкция по чл. 83а, ал. 1, 2 или 5, се изпраща от съда незабавно на Агенцията по вписванията по реда на чл. 14 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел заедно със заверен препис със заличени лични данни, който се обявява в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел по партидата на санкционираното юридическо лице.

(7) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Влезният в сила съдебен акт, с който е наложена имуществена санкция или е постановено отнемане в полза на държавата, се изпраща от съда в тридневен срок от влизането му в сила на съответния орган за изпълнение.

(8) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Влезният в сила съдебен акт, с който е наложена санкция по чл. 83а, ал. 5, т. 1, се изпраща от съда на Агенцията по обществени поръчки в тридневен срок от влизането му в сила за оповестяване на информацията за наложената санкция в Портала за обществени поръчки. Чрез портала се оповестяват наименованието и единният идентификационен код на санкционираното лице, видът на санкцията, периодът, за който е наложена санкцията, и информация за съдебния акт, с който е наложена санкцията.

(9) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Влезният в сила съдебен акт, с който е наложена санкция по чл. 83а, ал. 5, т. 2, се изпраща от съда на органа по чл. 41 от Закона за концесиите в тридневен срок от влизането му в сила за оповестяване на информацията за наложената санкция в Националния концесионен регистър. В регистъра се оповестяват наименованието и единният идентификационен код на санкционираното лице, видът на наложената му санкция, периодът, за който е наложена санкцията, и информация за съдебния акт, с който е наложена санкцията.

(10) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Влезният в сила съдебен акт, с който е наложена санкция по чл. 83а, ал. 5, т. 5, се изпраща от съда на лицето, определено със съдебния акт да оповести

санкцията, в тридневен срок от влизането му в сила. Лицето, определено да оповести санкцията, е длъжно в тридневен срок да оповести по указания в съдебния акт начин информация за юридическото лице, на което е наложена санкцията, вида и размера на наложената санкция и съдебния акт, с който санкцията е наложена.

Чл. 83е. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2005 г., изм., бр. 59 от 2007 г., бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Производството, по което е постановено влязло в сила решение, подлежи на възобновяване, когато:

1. с влязла в сила присъда или решение се установи, че някои от писмените доказателства, въз основа на които е издаден актът, са неистински или с невярно съдържание;
2. с влязла в сила присъда или решение се установи, че съдия, прокурор, страна или участник в производството е извършил престъпление във връзка с участието си в производството;
3. (изм. – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) след влизане в сила на решението за налагане на санкция на юридическото лице, лицето по чл. 83а, ал. 1, т. 1 – 4 бъде оправдано с влязъл в сила съдебен акт;
4. след влизане в сила на решението се разкрият обстоятелства или доказателства, които не са били известни на страната и съда и имат съществено значение за производството;
5. с решение на Европейския съд по правата на човека е установено нарушение на Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, което има съществено значение за делото;
6. в хода на производството е допуснато съществено нарушение на процесуалните правила;
7. (нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) при постановяване на решение, непроверено по реда на чл. 83д по жалба или протест на страната, в чийто интерес се предлага отмяната, е допуснато нарушение на материалния закон.

(2) Искането за възобновяване може да се направи в 6-месечен срок от узнаване за възникване на основанието, а в случаите по ал. 1, т. 6 – от влизане в сила на решението на окръжния или на апелативния съд.

(3) Искането за възобновяване не спира изпълнението на влязлото в сила решение, освен ако съдът постанови друго.

(4) Искане за възобновяване на производството може да направи:

1. окръжният прокурор;
2. юридическото лице, на което е наложена имуществена санкция.

(5) Искането за възобновяване се разглежда от апелативния съд, в съдебния район на който се намира органът, постановил влязлото в сила решение.

(6) Апелативният съд разглежда искането в състав от трима съдии. В случаите, когато се иска възобновяване на производството по решение на апелативния съд, искането се разглежда от друг състав на съответния апелативен съд.

(7) Делото се разглежда в открито заседание с участието на прокурор. За съдебното заседание се призовава и юридическото лице.

(8) Когато намери искането за възобновяване за основателно, апелативният съд отменя акта и връща делото за ново разглеждане, като посочва процесуалното действие, от което трябва да започне новото разглеждане.

Чл. 83ж. (Нов – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) За неуредените в чл. 83б, 83г – 83е въпроси се прилагат разпоредбите на Наказателно-процесуалния кодекс.

Глава пета

(Нова - ДВ, бр. 79 от 2005 г.)

ОСОБЕНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 84. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1998 г., бр. 39 от 2011 г.) Доколкото в този закон няма особени правила за призоваване и връчване на призовки и съобщения, извършване на опис и изземване на вещи, определяне разноси на свидетели и възнаграждения на вещи лица, изчисляване на срокове, както и за производството пред съда по разглеждане на жалби срещу наказателни постановления, на касационни жалби пред административния съд и предложения за възобновяване, се прилагат разпоредбите на Наказателно-процесуалния кодекс.

Чл. 85. По отношение на изразите "длъжностно лице", "орган на власт" и "официален документ", употребени в този закон, се прилагат разпоредбите на Наказателния кодекс.

Чл. 85а. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2011 г.) Доколкото в този закон няма особени правила за административнонаказателния процес при нарушения, установени с техническо средство или система съгласно чл. 39, ал. 4, се прилагат разпоредбите на Закона за движението по пътищата.

Чл. 86. Административните нарушения, извършени преди влизане в сила на този закон, за които не са били съставени актове, се установяват и нарушителите се наказват по процесуалния ред, установен с този закон.

Чл. 87. Всякото административнонаказателно производство се довършват по процесуалния ред, установен с този закон.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

(Нова - ДВ, бр. 10 от 2011 г.)

§ 1. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2011 г., изм., бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) (1) (Предишен текст на § 1 – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) По смисъла на този закон:

1. (Предишен текст на § 1 – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) "Електронен фиш" е електронно изявление, записано върху хартиен, магнитен или друг носител, създадено чрез административно-информационна система въз основа на постъпили и обработени данни за нарушения от автоматизирани технически средства или системи.

2. (Нова – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г., изм., бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) "Пряка облага" е всяка икономическа полза, настъпила като непосредствена последица от престъплението.

3. (Нова – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г., изм., бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) "Непряка облага" е всяка икономическа полза, настъпила в резултат на разпореждане с пряката облага, както и всяко имущество, получено в резултат на последващо пълно или частично преобразуване на пряка облага, включително когато е била смесена с имущество, придобито от законни източници.

4. (Нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) "Маловажен случай" е този, при който извършеното нарушение от физическо лице или неизпълнение на задължение от едноличен търговец или юридическо лице към държавата или община, с оглед на липсата или незначителността на вредните последици или с оглед на други смекчаващи обстоятелства, представлява по-ниска степен на обществена опасност в сравнение с обикновените случаи на нарушение или на неизпълнение на задължение от съответния вид.

5. (Нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) "Явно маловажен случай" на нарушение е налице, когато деянието разкрива явно незначителна степен на обществена опасност.

6. (Нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) "Нарушение от същия вид от физическо лице или неизпълнение на задължение от едноличен търговец или юридическо лице към държавата или община от същия вид" е това нарушение от физическо лице или неизпълнение на задължение от едноличен търговец или юридическо лице към държавата или община, което осъществява признаците на същия основен състав на административното нарушение, независимо дали осъществява признаците на квалифициран или привилегирован състав.

7. (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) "Средства от Европейския съюз" са средства:

а) от бюджета на Европейския съюз или от бюджетите на институциите, органите, службите и агенциите на Европейския съюз, или от бюджетите, пряко или непряко управлявани и контролирани от тях;

б) по буква "а", предоставени или разпределени от Европейския съюз за разходване от българската държава;

в) от бюджета на българската държава, с които се съфинансират програми, проекти или други дейности, финансирани със средства по буква "а" или "б".

8. (Нова – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) "Международна организация" е организация и нейните подчинени органи, регламентирани от международното публично право, или друг орган, създаден чрез или въз основа на споразумение между две или повече държави.

(2) (Нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) Предвиденото наказание за повторно нарушение от физическо лице или неизпълнение на задължение от едноличен търговец или юридическо лице към държавата или община се налага, когато нарушението от физическото лице или неизпълнението на задължение от едноличен търговец или юридическо лице към държавата или община е извършено в едногодишен срок от влизането в сила на акт, с който е наложено административно наказание за нарушение от същия вид или имуществена санкция за неизпълнение на задължение от същия вид, освен ако в специален закон е предвидено друго.

ИЗМЕНЕНИЕ НА ДРУГИ ЗАКОНИ

§ 1а. (Предишен текст на § 1 - ДВ, бр. 10 от 2011 г.) Този закон отменя глава XXVIII от Наказателно-процесуалния кодекс.

Препращането във всички нормативни актове към глава XXVIII от Наказателно-процесуалния кодекс се заменя с препращане към този закон.

§ 2. Препращането във всички нормативни актове към чл. 207, ал. 1 и чл. 207, ал. 3 от отменения Наказателен кодекс, съответно към чл. 271, ал. 1 и чл. 271, ал. 3 от действащия Наказателен кодекс, се заменя с препращане към чл. 31, съответно чл. 32 от този закон.

§ 3. Член 271 от Наказателния кодекс се изменя, както следва:

"271. Който не изпълни или наруши постановление, разпореждане или друг акт, издаден или приет от Министерския съвет, ако актът изрично се позовава на този член, се наказва с поправителен труд до шест месеца или с глоба до 400 лева."

В чл. 424, ал. 1, думите "и 271, ал. 1 и 3" се заличават. Заличава се и буква "б" на ал. 2.

§ 4. Отменява се буква "б" на чл. 5, ал. 1 от Закона за Инспекция за надзор по безопасността на труда при Министерския съвет.

§ 5. (Отм. - ДВ, бр. 11 от 1998 г.)

§ 6. (Отм. - ДВ, бр. 11 от 1998 г.)

§ 7. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 1995 г., доп., бр. 96 от 2004 г.) Разпоредбите на чл. 13 от този закон не се отнасят за наказанията, предвидени в Указа за борба с дребното хулиганство и в глава четвърта от Закона за опазване на обществения ред при провеждането на спортни мероприятия.

§ 8. Във всички нормативни актове, с които са предвидени административни наказания, думата "конфискация" се заменя с "отнемане в полза на държавата".

Изпълнението на настоящия закон се възлага на министъра на правосъдието.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за деноминация на лева

(ДВ, бр. 20 от 1999 г., доп., бр. 65 от 1999 г., в сила от 5.07.1999 г.)

.....

§ 4. (1) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 1999 г., в сила от 5.07.1999 г.)

С влизането в сила на закона всички числа в стари левове, посочени в законите, влезли в сила преди 5 юли 1999 г., се заменят с намалени 1000 пъти числа в нови левове. Замяната на всички числа в стари левове с намалени 1000 пъти числа в нови левове се прилага и за всички закони, приети преди 5 юли 1999 г., които са влезли или ще влязат в сила след 5 юли 1999 г.

(2) Органите, приели или издали подзаконови нормативни актове, влезли в сила преди 5 юли 1999 г. и в които има числа в левове, да направят произтичащите от този закон изменения в тях така, че измененията да се прилагат от датата на влизането в сила на закона.

.....

§ 7. Законът влиза в сила от 5 юли 1999 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за движението по пътищата

(ДВ, бр. 10 от 2011 г.)

.....

§ 11. За нарушения, установени до влизането в сила на този закон, се прилага досегашният ред.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Наказателния кодекс

(ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.)

.....

§ 45. Министерският съвет в срок един месец от влизането в сила на този закон внася в Народното събрание проекти на закони за изменение и допълнение на законите, чиито разпоредби трябва да бъдат приведени в съответствие с него.

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за административните нарушения и наказания

(ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.)

§ 8. Неприклучилите съдебни производства в административните съдилища по чл. 83а – 83е се прекратяват и се изпращат по компетентност на съответния окръжен съд.

.....

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Закона за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс

(ДВ, бр. 83 от 2019 г.)

§ 3. Член 201, ал. 2 от Наказателния кодекс и чл. 83а, ал. 1 от Закона за административните нарушения и

наказания въвеждат изисквания на Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ, L 198/29 от 28 юли 2017 г.).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на

Закона за административните нарушения и наказания

(ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.)

§ 44. Неприклучилите до влизането в сила на този закон производства пред наказващите органи, чиято компетентност се променя, се разглеждат от наказващите органи, пред които са образувани.

§ 45. Неприклучилите до влизането в сила на този закон производства пред съд, чиято подсъдност се променя, се довършват от съда, пред който са образувани.

§ 46. Неприклучилите до влизането в сила на този закон производства, образувани въз основа на мотивирано постановление по чл. 83б, чиято подсъдност се променя, се разглеждат от съдилищата, пред които са образувани.

.....

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за електронното управление

(ДВ, бр. 80 от 2023 г., в сила от 19.09.2023 г.)

§ 27. (В сила от 31.03.2024 г. - ДВ, бр. 80 от 2023 г.) Министърът на електронното управление предлага механизъм за определяне на размера на компенсациите по чл. 45, ал. 2 от Закона за публичните финанси във връзка с предоставянето от общините на административни услуги по електронен път с намалена такса по чл. 10а, ал. 1 и 2.

.....

§ 29. (В сила от 31.03.2024 г. - ДВ, бр. 80 от 2023 г.) В Закона за административните нарушения и наказания (обн., ДВ, бр. 92 от 1969 г.; изм., бр. 54 от 1978 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 28 и 101 от 1983 г., бр. 89 от 1986 г., бр. 24 от 1987 г., бр. 94 от 1990 г., бр. 105 от 1991 г., бр. 59 от 1992 г., бр. 102 от 1995 г., бр. 12 и 110 от 1996 г., бр. 11, 15, 59 и 85 от 1998 г., бр. 51, 67 и 114 от 1999 г., бр. 92 от 2000 г., бр. 25, 61 и 101 от 2002 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 39 и 79 от 2005 г., бр. 30, 33, 69 и 108 от 2006 г., бр. 51, 59 и 97 от 2007 г., бр. 12, 27 и 32 от 2009 г., бр. 10, 33, 39, 60 и 77 от 2011 г., бр. 19, 54 и 77 от 2012 г., бр. 17 от 2013 г., бр. 98 и 107 от 2014 г., бр. 81 от 2015 г., бр. 76 и 101 от 2016 г., бр. 63 и 101 от 2017 г., бр. 20 и 38 от 2018 г., бр. 83 и 94 от 2019 г., бр. 13 и 109 от 2020 г., бр. 21 от 2021 г. и бр. 25 и 51 от 2022 г.) се правят следните изменения и допълнения:

.....

§ 39. В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон административните органи привеждат образците на заявленията за административни услуги в съответствие с чл. 29, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс.

§ 40. Административните органи привеждат регистрите, които водят, в съответствие с този закон не по-късно от 31 март 2025 г. съгласно график, приет с постановление на Министерския съвет, в срок до 31 октомври 2023 г.

§ 41. В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон Министерският съвет привежда в съответствие с него наредбата по чл. 12, ал. 4.

§ 42. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на § 4, § 5 относно чл. 4а, ал. 2, § 17 относно чл. 26а, ал. 5 и 6, § 21, 27, 29 и § 34, т. 1, буква "в", които влизат в сила от 31 март

2024 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Наказателния кодекс

(ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 29.07.2025 г.)

.....

§ 46. В Закона за административните нарушения и наказания (обн., ДВ, бр. 92 от 1969 г.; изм., бр. 54 от 1978 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 28 и 101 от 1983 г., бр. 89 от 1986 г., бр. 24 от 1987 г., бр. 94 от 1990 г., бр. 105 от 1991 г., бр. 59 от 1992 г., бр. 102 от 1995 г., бр. 12 и 110 от 1996 г., бр. 11, 15, 59, 85 и 89 от 1998 г., бр. 51, 67 и 114 от 1999 г., бр. 92 от 2000 г., бр. 25, 61 и 101 от 2002 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 39 и 79 от 2005 г., бр. 30, 33, 69 и 108 от 2006 г., бр. 51, 59 и 97 от 2007 г., бр. 12, 27 и 32 от 2009 г., бр. 10, 33, 39, 60 и 77 от 2011 г., бр. 19, 54 и 77 от 2012 г., бр. 17 от 2013 г., бр. 98 и 107 от 2014 г., бр. 81 от 2015 г., бр. 76 и 101 от 2016 г., бр. 63 и 101 от 2017 г., бр. 20 и 38 от 2018 г., бр. 83 и 94 от 2019 г., бр. 13 и 109 от 2020 г., бр. 21 от 2021 г., бр. 25 и 51 от 2022 г., бр. 80, 84 и 106 от 2023 г., бр. 39 и 79 от 2024 г. и бр. 50 и 54 от 2025 г.) се правят следните изменения и допълнения:

.....

§ 47. (В сила от 31.10.2025 г. - ДВ, бр. 61 от 2025 г.) Неприклучилите до влизането в сила на този закон производства, образувани въз основа на мотивирано постановление по чл. 83б от Закона за административните нарушения и наказания, се довършват по досегашния ред.

.....

§ 61. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. параграфи 23, 24, 25, 26 и § 45, т. 1, т. 3 – 6, т. 7, буква "а", т. 8, т. 12 – 15 и т. 17 – 40, § 46, т. 1, буква "а", буква "бб" и букви "б" – "к", т. 2 – 7, § 47 и 59, които влизат в сила три месеца след обнародването на закона в "Държавен вестник";

2. параграфи 1 – 15, 19, 21, 22, 27, 28, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 42, 43, § 45, т. 2, т. 7, буква "б", т. 9, 10 (относно думите "след думите "глава първа" се поставя запетая и се добавя "глава първа "а)", т. 11 и 16, § 46, т. 1, буква "а", буква "аа" относно думите "в текста преди т. 1 думите "по чл. 108а, 109, 110 (приготовление към тероризъм), чл. 111" се заменят с "по чл. 114а – 114с"; § 48, 50, 51, 53 – 57, § 58, т. 1 (относно думите "след думите "глава първа" се поставя запетая и се добавя "глава първа "а)", т. 2 – 4 и § 60, които влизат в сила 6 месеца след обнародването на закона в "Държавен вестник".